

2024
KPSS

JURİ KONFOR
SERİSİ

Mini Özetli

COĞRAFYA

TAMAMI
ÇÖZÜMLÜ **SORU**
BANKASI

Çözümler
Hem Kitapta
Hem de Karekodda

KPSS
COĞRAFYA

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayınevinin izni olmaksızın,
kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı,
çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN

978-625-6519-09-1

Sertifika No

40447

Sayfa Tasarımı

Data Dizgi Grafik

Kapak Tasarımı

Data Grafik Tasarım

Baskı ve Cilt

Data Dijital

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST 1	6
TEST 2	10
TEST 3	13
TEST 4	16

2. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

TEST 1	22
TEST 2	26
TEST 3	30
TEST 4	33

3. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE İKLİM

TEST 1	38
TEST 2	42
TEST 3	45
TEST 4	48

4. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE BİTKİ ÖRTÜSÜ

TEST 1	54
TEST 2	57
TEST 3	60

5. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN SU VE TOPRAK VARLIĞI

TEST 1	66
TEST 2	70
TEST 3	73
TEST 4	76

6. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN NÜFUS ÖZELLİKLERİ

TEST 1	82
TEST 2	86
TEST 3	90
TEST 4	93

7. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE YERLEŞMELER

TEST 1	98
TEST 2	102
TEST 3	105
TEST 4	108

8. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE TARIM

TEST 1	114
TEST 2	118
TEST 3	121

9. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

TEST 1	126
TEST 2	130
TEST 3	133

10. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE ORMANCILIK

TEST 1	138
TEST 2	141

11. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE MADENCİLİK

TEST 1	146
TEST 2	150
TEST 3	153

12. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE ENERJİ KAYNAKLARI

TEST 1	158
TEST 2	161

13. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE SANAYİ

TEST 1	166
TEST 2	169

14. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE ULAŞIM

TEST 1	174
TEST 2	178

15. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE TİCARET

TEST 1	184
TEST 2	187

16. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE TURİZM

TEST 1	192
TEST 2	195

17. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE DOĞAL ÇEVRE VE İNSAN

TEST 1	199
TEST 2	201

18. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER

TEST 1	206
TEST 2	209

19. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

TEST 1	213
--------	-----

20. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE COĞRAFİ BÖLGELER

TEST 1	217
TEST 2	220

ÇÖZÜMLER	223
----------	-----

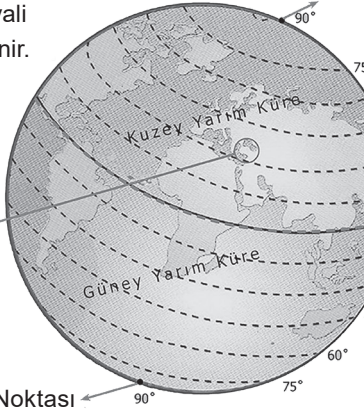
CEVAP ANAHTARI	251
----------------	-----

COĞRAFI KONUM

Paralel: Ekvator çizgisine paralel uzanan hayali çizgilere denir.

Paraleller

Kuzey Kutup Noktası

Türkiye 36° ve 42° kuzey paralelleri arasındadır.

Güney Kutup Noktası

Geoid:

Dünya'mızın kutuplardan basık, Ekvator'dan şişkin olan şekline denir.

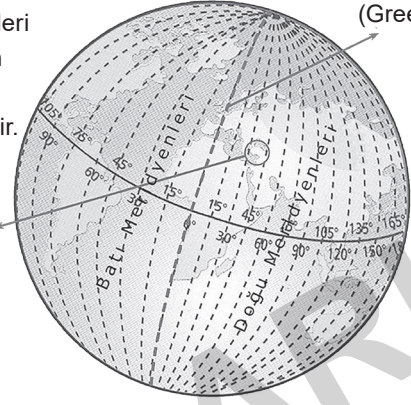
Ekvator çizgisi

Ekvator: Dünyayı iki eşit parçaya ayırdığı kabul edilen çizgiye denir.

Meridyen: İki kutup noktası arasında uzanan, paralelleri dik açıyla kesen hayali yarım çemberlere denir.

Meridyenler

Başlangıç Meridyeni (Greenwech)

Türkiye 26° ve 45° doğu meridyenleri arasındadır.

Paralellerin Özellikleri

- Ekvator'un kuzeyinde 90 tane, güneyinde de 90 tane olmak üzere, toplam 180 paralel dairesi bulunur.
- Başlangıç paraleli ve en büyük paralel dairesi Ekvator'dur.
- Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe paralellerin boyları kısalır. Buna karşılık paralel numaraları büyür.
- 90° paralelleri nokta hâlinindedir.
- Paraleller birbirleriyle kesişmezler, birleşmezler.
- Paraleller doğu - batı doğrultusunda uzanırlar.
- İki paralel arası uzaklık yaklaşık olarak 111 km'dir.

Meridyenlerin Özellikleri

- Başlangıç meridyeninin doğusunda 180, batısında da 180 tane olmak üzere toplam 360 meridyen vardır.
- Başlangıç meridyeni Greenwich'ten geçer.
- Ekvator üzerinde iki meridyen arası uzaklık 111 km'dir.
- Bütün meridyenlerin boyları birbirine eşittir.
- Aynı meridyen üzerinde bulunan bütün noktaların yerel saatleri aynıdır.
- Meridyenler kuzey-güney doğrultusunda uzanır. Bütün meridyenler kutuplarda birleşirler.
- İki meridyen arasındaki yerel saat farkı 4 dakikadır.

TÜRKİYE'NİN MATEMATİK (MUTLAK) KONUMU**Türkiye'nin Enlem Değerlerine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Matematik Konum Sonuçları**

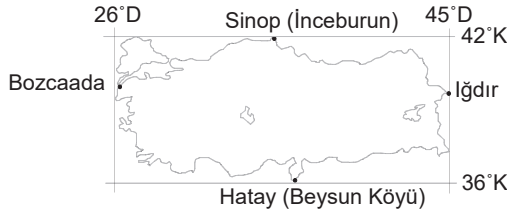
- Türkiye Orta Kuşak'ta yer alır.

Buna bağlı olarak;

- ▶ Dört mevsim belirgin olarak yaşanır, cephesel yağışlar görülür, Batı rüzgârlarının etkisi altındadır.
- ▶ Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer alır.

Buna bağlı olarak;

- ▶ Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla gelmez, cisimlerin gölge boyları hiçbir zaman sıfır olmaz.
- ▶ Kuzeyden esen rüzgârlar sıcaklığı düşürürken, güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı arttırır.
- ▶ Türkiye Akdeniz iklim kuşağında yer almaktadır.

Türkiye'nin Boylam Değerlerine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Matematik Konum Sonuçları

- Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 1 saat 16 dakikalık zaman farkı vardır.
- Türkiye'nin yerel saati Başlangıç Meridyeni'ne göre daima ileridir.
- Türkiye 2. ve 3. saat dilimlerinde yer alır.
- Türkiye'de zaman farkı az olduğu için aynı anda tek yerel saat kullanılır.

Aynı enlemdeki merkezlerde;

- Güneş ışınlarının gelme açısı
- Cisimlerin gölge boyları
- Gece-gündüz süreleri
- Yer çekimi, çizgisel hız
- Ekvator'a olan uzaklık
- Gece-gündüz zaman farkları
- Gurup ve tan süreleri aynıdır.

Aynı boylamdaki merkezlerde;

- Yerel saat
- 21 Mart ve 23 Eylül'de güneşin doğuş ve batış saati
- Öğle vakitleri
- Gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu an
- Başlangıç meridyeniyle arasındaki zaman farkı aynıdır.

TEST
1

TÜRKİYENİN COĞRAFİ KONUMU

1. Herhangi bir yerin komşularına göre sahip olduğu farklı özelliklere o yerin özel konumu denir.

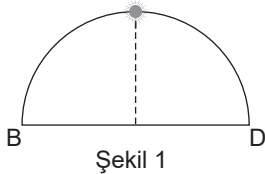
Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumu ile ilgili değildir?

- A) Kıyılarında nemli iklimin görülmesi
- B) Kışın cephesel yağışların etkisinde kalması
- C) Aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
- D) Arazinin engebeli olması
- E) Boğazlara sahip olması

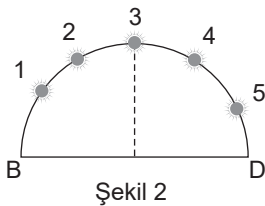
2. Türkiye'de aşağıdaki kentlerden hangisinde dünyanın çizgisel dönüş hızı daha fazladır?

- A) Bursa
- B) Konya
- C) Samsun
- D) Elazığ
- E) Hatay

3.

Şekil 1

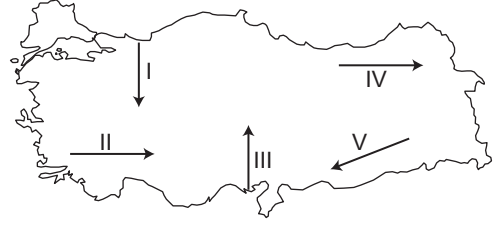

Şekil 2

23 Eylül'de Türkiye'nin en doğusunda Güneş şekil 1'deki konumda iken, aynı tarihte ülkemizin en batısındaki noktada Güneş şekil 2'de belirtilen konumların hangisinde yer alır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

4.

Haritada hangi ok yönünde gidildiğinde enlem etkisinden dolayı sıcaklığın azalması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Türkiye ile ilgili aşağıdaki özelliklerin hangisinde enlemin etkili olduğu söylenemez?

- A) Güneş ışınlarının dik açılarla gelmemesi
- B) Gölge boyunun sıfır olmaması
- C) Denizlerdeki tuzluluk oranının güneyden kuzeye doğru azalması
- D) Kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi
- E) Doğuda güneşin daha erken doğması

6. İzmir, Uşak ve Afyonkarahisar il merkezleri 21 Mart tarihinde öğle vakti güneş ışınlarını yaklaşık aynı açıyla almaktadır.

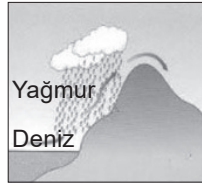
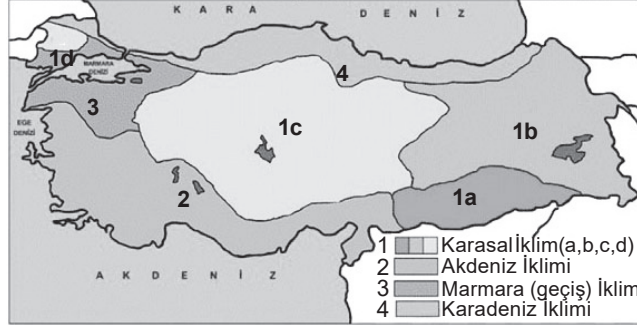
Bu durum İzmir, Uşak ve Afyonkarahisar illerinin aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirine yakın olduğunu gösterir?

- A) Yağış miktarları
- B) Denize olan uzaklık
- C) Boylam dereceleri
- D) Yükselti değerleri
- E) Ekvator'a olan uzaklık

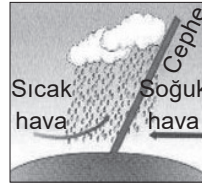
TÜRKİYE'DE İKLİM

Karadeniz İklimi

- Her mevsim yağışlı geçen ılıman iklim tipidir. Yazlar serin, kışlar ılıktır.
- Karadeniz kıyıları ve Marmara'nın kuzey kıyılarında görülür.
- En fazla yağış sonbaharda düşer.
- Bitki örtüsü ormandır.
- Yağış biçimi orografik (yamaç) yağışlarıdır.
- Çay, fındık ve mısır bu iklimin belirleyici tarım ürünleridir.

Yamaç yağışı
(Orografik yağış)

Cephe yağışı

Yükselim yağışı
(Konveksiyonel yağış)

Akdeniz İklimi

- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve (yağmur) yağışlı geçen iklim tipidir.
- Akdeniz Bölgesi ve Ege Bölgesi ile Marmara'nın güney kıyılarında görülür.
- En fazla yağış kış mevsiminde düşer.
- Bitki örtüsü makidir.
- Yağış biçimi cephe yağışlarıdır.
- Turunçgiller, zeytin, incir, portakal... bu iklimin belirleyici tarım ürünleridir.

Karasal İklim

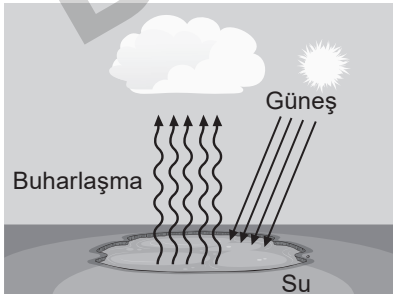
- Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı geçen iklim tipidir.
- İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Marmara'nın iç kesimlerinde görülür.
- En fazla yağış ilkbaharda düşer.
- Yağış biçimi konveksiyonel (yükselim) yağışlarıdır.
- Bitki örtüsü bozkırdır.
- Buğday, arpa ve şeker pancarı belirleyici tarım ürünleridir.

Marmara (Geçiş) İklimi

- Marmara Bölgesi; Akdeniz iklimi, Karadeniz iklimi ve Karasal iklim arasında bir geçiş alanıdır.
- Bu nedenle Marmara Bölgesi'nde Marmara iklimi adı verilen bir geçiş iklimi görülür.
- Bu geçiş iklimi, bitki örtüsünde de çeşitliliğe sebep olmuştur.
- Genel olarak Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Kocaeli, İstanbul, Tekirdağ ve Yalova'da etkilidir.

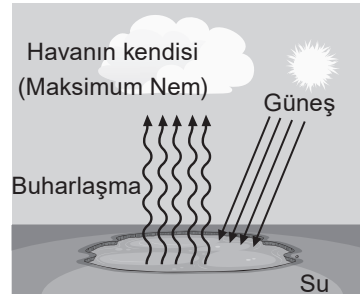
Türkiye'nin etrafındaki denizler ve karalar, basınç merkezleri, yeryüzü şekilleri (yüksekti, dağların uzanış yönü, bakı) ve matematik konum Türkiye'nin iklimini etkiler.

TÜRKİYE'DE NEM

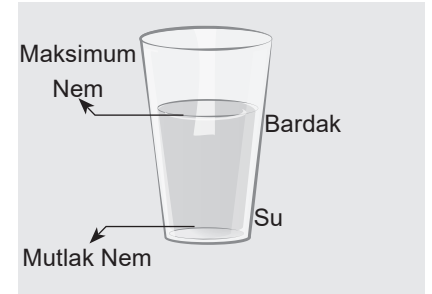
Mutlak Nem

- Güneş ışınları yeryüzündeki su kütlelerini buharlaştırır. Bunun sonucu olarak havanın içinde mutlak nem meydana gelir. Mutlak nem kıyılardan iç kesimlere gidildikçe azalır.
- Akdeniz'de mutlak nem fazladır.

Maksimum Nem

- Sıcaklık artarsa maksimum nem artar. Sıcaklık azalırsa maksimum nem azalır.
- Yazın Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, kışın Akdeniz Bölgesi'nde fazladır.

Bağıl (Nisbi) Nem

- Mutlak nemin maksimum neme oranına denir. Bağıl nem sıcaklıkla ters orantılıdır.
- Havanın soğuması ile havanın nem taşıma kapasitesi düşer ve bağıl nem artar.
- Karadeniz'de bağıl nem en fazladır.

TEST
1

TÜRKİYE'DE İKLİM

1. Kuzeybatı yönünden esen rüzgâra verilen addır. Gezici alçak basıncın ülkemize sokulduğu kış mevsimlerinde görülür. Genellikle sıcaklığın düşmesine ve kar yağışına neden olur.

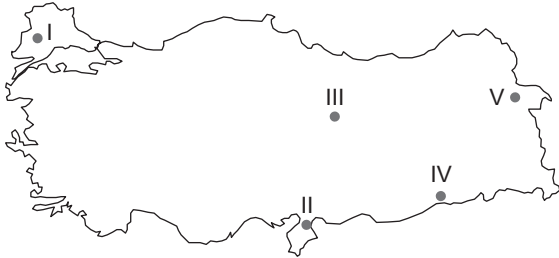
Yukarıda sözü edilen ve Türkiye’de etkili olan rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İmbat B) Etezyen C) Yıldız
D) Lodos E) Karayel

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde farklı iklimlerin görülmesinin sonuçları arasında yer almaz?

- A) Bitki örtüsü çeşitliliğinin fazla olması
B) Yağışların her bölgeye aynı zamanda düşmemesi
C) Tarım ürünlerinin olgunlaşma sürelerinin bölgeler arasında farklılık göstermesi
D) Yer şekilleri, yükselti ve engebeliğin kısa mesafelerde farklılık göstermesi
E) Aynı anda farklı iklimlerin yaşanması

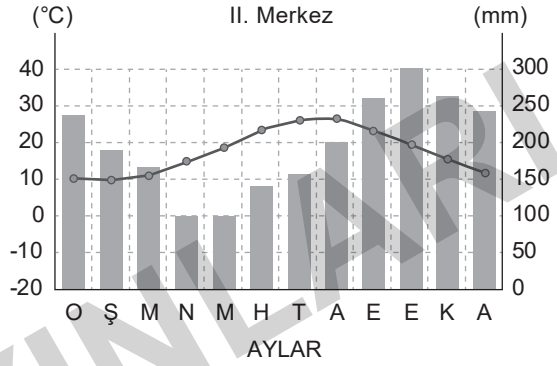
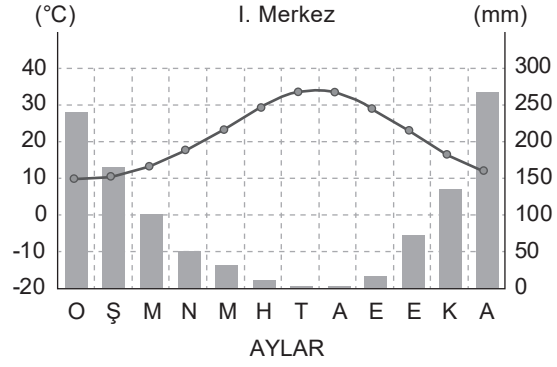
3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenmiş yerlerden hangisinde yıllık yağış miktarı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafikleri verilen merkezler aşağıdaki bölümlerden hangisine aittir?

	I	II
A)	Güney Marmara	Erzurum-Kars
B)	Konya	Antalya
C)	Kıyı Ege	Doğu Karadeniz
D)	Yukarı Fırat	Yıldız Dağları
E)	İç Batı Anadolu	Orta Karadeniz

5. Aşağıdaki bölümlerin hangisinde en sıcak ay ile en soğuk ay arasındaki farkın en az olması beklenir?

- A) Orta Karadeniz Bölümü
B) Yukarı Fırat Bölümü
C) Erzurum-Kars Bölümü
D) Dicle Bölümü
E) Konya Bölümü

TÜRKİYE'NİN BİTKİ ÖRTÜSÜ

Bitki Örtüsü Formasyonu

Ot Formasyonu

- İklim, toprak ve yer şekilleri gibi şartların ağaç yetişmesine imkân vermediği yerlerde, belirli zamanlarda yağan yağışa veya tamamı toprağın derinliklerine sızmayan suya bağlı olarak yetişen, ot cinsinden bitkilerin oluşturduğu topluluktur.
- Ormanların tahribi sonucu ortaya çıkan bozkırlara **antropojen bozkır** denir.
- Kuraklığa ve düşük sıcaklıklara dayanıklı bitkilerden oluşan kuşağa **dağ çayırları** (alpin çayırlar) denir.

Orman Formasyonu

- Yağış, sıcaklık ve toprak şartlarının elverişli, yetişme devresinin uzun olduğu her yerde ağaç yetişir.
- Yağış azlığı ve yetersizliği, şiddetli buharlaşma ve aşırı soğuk ağaç yetişmesine engel olur.
- Ormanların temel unsuru ağaçtır.
- En fazla ormana sahip bölge Karadeniz, en az ormana sahip bölge Güneydoğu Anadolu'dur.

Ormanlarda yer alan ağaç türleri;

- Kızılcım, kavak, ıhlamur, karaçam, gürgen, meşe, kayın, doğu ladini

Çalı Formasyonları

- **Maki**, ormanların tahribi sonucunda oluşan kısa boylu ağaççıkların oluşturduğu bitki topluluğudur. Sakız, mersin, sandal, zeytin, keçiboynuzu ve zakkum ülkemizdeki maki türleridir.
- **Garig**, makilerin tahrip edildiği alanlarda görülen kısa boylu dikenli çalılardan oluşur. Lavanta, kekik, funda, yasemin ve süpürge çalısı maki türleridir.
- **Psödomaki**, Karadeniz kıyılarında ormanların tahrip edilmesi sonucu oluşur.

TÜRKİYE'DEKİ ENDEMİK BİTKİLER

- Türkiye, Avrupa'dan daha fazla endemik bitki türüne sahiptir. Bunun sebepleri arasında Türkiye'nin Asya ve Avrupa arasındaki konumu, dağlık yapısı, üç iklimi birden barındırması ve sulak bir yerde bulunması sayılabilir.

TEST
1

TÜRKİYE'DE BİTKİ ÖRTÜSÜ

1. Türkiye ana iklim tiplerinden Akdeniz İklim Bölgesi içinde yer alır. Akdeniz ikliminin etkili olduğu yerlerde maki bitkileri ve kızılçamlar yaygındır.

Aşağıdaki illerden hangisinde maki bitkilerinin yer aldığı söylenemez?

- A) Balıkesir
- B) Hatay
- C) Gaziantep
- D) Çanakkale
- E) Eskişehir

2.

- Yazlar sıcak ve kurak geçer.
- Kışlar soğuk geçer.
- Yıllık yağış miktarı azdır.
- En yağışlı mevsim ilkbahardır.

Türkiye'de yukarıda verilen iklim özelliklerinin görüldüğü bir yörede aşağıdaki bitkilerden hangisi yaygın bitki örtüsüdür?

- A) Maki
- B) Sarıçam ormanları
- C) Bozkır
- D) Çayır
- E) Kızılçam ormanları

3. Bitki örtüsünün dağılışını belirleyen en önemli faktör iklim özellikleridir. İklim özelliklerinin benzerlik gösterdiği yörelerin bitki örtüleri de benzerlik gösterir.

Aşağıda verilen illerden hangi ikisinin bitki örtüsü benzerlik göstermez?

- A) İzmir – Mersin
- B) Eskişehir – Ardahan
- C) Konya – Kayseri
- D) Zonguldak – Rize
- E) Elazığ – Malatya

4. İklim özellikleri doğal bitki örtüsünü ve yetiştirilen tarım ürünlerini etkiler.

Düşük kış sıcaklıklarına ve yaz kuraklığına dayanıksız bir bitkinin aşağıda verilen yerlerden hangisinde kolay yetişeceği söylenebilir?

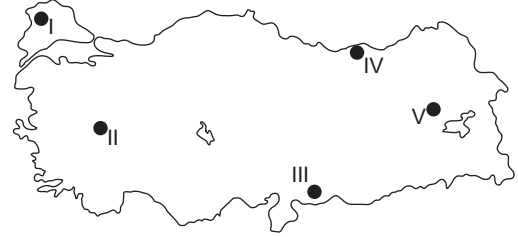
- A) Göller Yöresi
- B) Menteşe Yöresi
- C) Doğu Karadeniz kıyı yöresi
- D) Ergene Havzası
- E) Orta Fırat Havzası

5. Türkiye'de çok çeşitli bitki örtüleri görülmektedir.

Aşağıdaki yörelerden hangisinde çayır bitkileri yaygındır?

- A) Göller Yöresi
- B) Ergene Havzası
- C) Haymana Platosu
- D) Erzurum – Kars Platosu
- E) Mardin Dağları

6.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında hangisinde maki bitki örtüsünün yaygın olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Türkiye'de kış mevsiminin ılık ve yağışlı geçmesi aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak gerçekleşir?

- A) Basra alçak basıncının oluşmasına
- B) Sibiryaya yüksek basıncının güçlü olmasına
- C) Asor yüksek basıncının genişlemesine
- D) İzlanda alçak basıncının etkili olmasına
- E) Çevresindeki karalarda yüksek basıncın oluşmasına

TÜRKİYE'NİN SU VE TOPRAK VARLIĞI

TÜRKİYE'NİN GÖLLERİ

Doğal Göller

Çanak Gölleri

Tektonik Göller

- Manyas, Uluabat, İznik, Tuz, Akşehir, Eber, Burdur, Acıgöl, Beyşehir, Eğirdir, Sapanca, Hazar

Karstik Göller

- Salda, Suğla, Kestel, Avlan, Yarışlı, Kovada

Volkanik Göller

- Nemrut, Meke (Konya), Acıgöl (Nevşehir)

Buzul Göller (Sirk)

- Kaçkar, Bolkar, Mescid, Karagöl, Aynalı, Bingöl

Set Gölleri

Kıyı Set Gölleri

- Terkos (Durusu), Büyük ve Küçük Çekmece

Heyelan Set Gölleri

- Abant, Yedigöller, Zinav, Tortum, Sera, Borabay

Alüvyal Set Gölleri

- Bafa (Çamiçi), Mogan, Eymir, Marmara, Köyceğiz

Volkanik Set Gölleri

- Van, Erçek, Nazik, Çıldır, Haçlı, Balık

Yapay Göller (Barajlar)

Barajlar

- Keban, Atatürk, Karakaya, Birecik
- Kralkızı, Devegeçidi, Batman, Dicle
- Hirfanlı, Kesikköprü, Altınkaya
- Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu, Almus
- Sarıyar, Gökçekaya
- Adıgüzel, Kemer
- Demirköprü
- Oymapınar
- Berke, Sır, Menzelet, Aslantaş
- Seyhan
- Borçka, Deriner, Muratlı

Kurulduğu Nehir

- Fırat
- Dicle
- Kızılırmak
- Yeşilirmak
- Sakarya
- Büyük Menderes
- Gediz
- Manavgat
- Ceyhan
- Seyhan
- Çoruh

- Türkiye'nin en büyük barajı Atatürk'tür. Türkiye'nin en yüksek barajı Deriner'dir.
- Fazla sularını bir gideğen vasıtasıyla denize ulaştıran göllerin suları tatlı, ulaştıramayanların suları ise acı, tuzlu veya sodalı olmaktadır.

Suları Tatlı Göller: Çıldır, Beyşehir, Eber, Eğirdir, İznik, Manyas, Marmara, Sapanca, Tortum

Suları Tatlı Olmayan Göller: Acıgöl, Akşehir, Burdur, Hazar, Köyceğiz, Tuz, Van...

TÜRKİYE'DE AKARSU VE BARAJLAR

Türkiye Sınırları İçinde Doğup Dış Ülkelere Dökülen Akarsular: Dicle, Aras, Kura, Çoruh, Fırat

Türkiye Dışında Doğup Türkiye'de Denize Dökülen Akarsular: Asi (Lübnan'da doğar ve Hatay üzerinden Akdeniz'e dökülür.) Meriç (Bulgaristan'da doğar ve Ege Denizi'ne dökülür.)

Türkiye Sınırları İçinde En Uzun Akarsu: Kızılırmak

TEST
1TÜRKİYE'NİN SU VE
TOPRAK VARLIĞI

1. Türkiye arazisinin büyük bölümünün III. jeolojik dönemde oluşmuş olması arazi yapısının kırıklı olmasına neden olmuştur.

Buna göre bu durum ülkemizde aşağıdaki kaynak türlerinden hangilerinin yaygın olarak görülmesinde etkili olmuştur?

- A) Gayzer kaynağı
- B) Vadi kaynağı
- C) Artezyen kaynağı
- D) Karstik kaynak
- E) Fay kaynağı

2. Aşağıdakilerden hangisi Fırat ve Dicle nehirlerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Yurt dışında denize dökülmeleri
- B) Dar ve derin vadilerden geçmeleri
- C) Üzerlerinde Türkiye'nin büyük barajlarının bulunması
- D) GAP ile sulamadan faydalanılması
- E) Kapalı havza olmaları

3. Göller ve oluşumları düşünüldüğünde aşağıdaki göllerden hangilerinin tümü dış kuvvetlere bağlı olarak oluşmuştur?

- A) Abant, Sera, Terkos, Manyas
- B) Tuz, Van, Beyşehir, Eğirdir
- C) Küçükçekmece, Durusu, Sera, Uzungöl
- D) Hazar, Nemrut, Balık, Köyceğiz
- E) Van, Yedigöller, Çıldır, Meke

4. Türkiye'de birden fazla toprak türünün görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arazinin eğimli olması
- B) Heyelanın fazla olması
- C) Farklı iklim tiplerinin görülmesi
- D) Kuzey Yarım Küre'de yer alması
- E) Başlangıç meridyenine uzak olması

5. Türkiye'de yaygın olan toprak türleriyle bu topraklarda yetiştirilen tarım ürünleri aşağıdakilerden hangisinde yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Regasol topraklar - Soğan
- B) Terra rossa - Zeytin
- C) Kolüvyal topraklar - Fındık
- D) Alüvyal topraklar - Mısır
- E) Bozkır topraklar - Nohut

6. Azonal topraklar içerisinde en verimli olanlardan bir tanesi alüvyal topraklardır. Akarsuların taşıyıp biriktirmesi ile oluşan bu topraklar delta ovalarında yaygındır.

Buna göre aşağıdaki yerlerin hangisinde alüvyal topraklar yaygın değildir?

- A) Konya Ovası
- B) Bakırçay Ovası
- C) Gediz Ovası
- D) Bafra Ovası
- E) Küçük Menderes Ovası

TÜRKİYE'DE NÜFUS ARTIŞI

Gerçek Nüfus Artışı: (Doğum + Alınan Göç) - (Ölüm + Verilen Göç)

Doğal Nüfus Artışı: Doğum - Ölüm

Bir bölgede gerçek nüfus artış hızı doğal nüfus artışından fazla ise o bölge mutlaka dışarıdan göç alıyordu.

Eğer gerçek nüfus artış hızı, doğal nüfus artışından az ise o bölge mutlaka dışarıya göç veriyordu.

Ülkemizde Nüfus Artışının Nedenleri

- Doğum oranının fazla olması
- Ölüm oranının az olması
- Sağlık ve beslenme koşullarının iyileşmesi
- Dış ülkelerden Türkiye'ye olan göçler
- Ortalama yaşam süresinin uzaması
- Yaşam standartlarının yükselmesi
- Savaşların sona ermesi
- Hatay'ın ana vatana katılması

Nüfus Artışının Ortaya Çıkardığı Olumsuz Sonuçlar

- Kalkınma hızı yavaşlar.
- İşsizlik ve demografik yatırımlar artar.
- Köyden kente göç artar.
- Kişi başına düşen milli gelir azalır.
- Altyapı hizmetleri aksar.
- Çevre sorunları yaşanır.
- Çarpık kentleşme ortaya çıkar.
- Doğal kaynaklarda aşırı tüketim yaşanır.
- Konut sıkıntısı yaşanır.
- Verimli tarım arazileri yerleşmeye açılır.
- Gelir dağılımında dengesizlikler yaşanır.
- İhracat gelirleri azalır.
- İthalat giderleri artar.
- Dış ticaret açığı artar.

Nüfus Artışının Ortaya Çıkardığı Olumlu Sonuçlar

- İş gücü ucuzlar.
- Vergi gelirleri artar.
- Askeri güç artar.
- Dış ticarete rekabet gücü artar.
- Mal ve hizmetlere olan talep artar.
- İhtiyacın fazla olmasıyla birlikte üretim artar.

TÜRKİYE'DE NÜFUSUN DAĞILIŞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Doğal Faktörler

İklim: Kurak ve kışları aşırı soğuk yerlerde nüfus fazla değildir. Nüfusun büyük kısmı kıyı kesimlerinde toplanmıştır.

Yer Şekilleri: Ülkemizde engebeli ve yüksek yerlerde nüfus azdır. Doğu Anadolu Bölgesi, Taşeli Platosu, Menteşe Yöresi gibi yerler örnek verilebilir.

Su Kaynakları: Yerleşim birimlerinin önemli bir kısmı su kaynaklarına yakın yerlerde kurulmuştur. Kurak yerlerde nüfus seyrekir.

Toprak Özellikleri: Tarım açısından verimli olan yerlerde nüfus fazladır. Tarım arazileri olmayan ve toprakları tarıma elverişli olmayan yerlerde nüfus azdır.

Beşeri Faktörler

Tarım: Verimli ve geniş tarım alanlarının bulunduğu yerlerde nüfus yoğundur. Çukurova, Gediz, Bafra ve Çarşamba ovaları çevresi gibi.

Ulaşım - Turizm: Ulaşım bakımından kavşakta olan illerde nüfus artmıştır. Eskişehir, Ankara, Kayseri ve İstanbul örnek verilebilir. Ülkemizde Ege ve Akdeniz kıyılarındaki merkezlerde turizmden dolayı nüfus yoğundur.

Ticaret - Sanayi: Ticaret ve sanayi faaliyetlerinin arttığı yerlerde nüfus fazladır. İstanbul, İzmit, Adapazarı, Bursa, Adana ve İzmir örnek verilebilir.

Yer Altı Kaynakları: Madenlerin ve enerji kaynaklarının işletilmesinde yoğun nüfusa ihtiyaç olduğundan bu alanlarda nüfus fazladır. Zonguldak, Soma ve Elbistan buna örneklerdir.

TEST

1

TÜRKİYE'NİN NÜFUS
ÖZELLİKLERİ

1. Türkiye'nin nüfusu ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

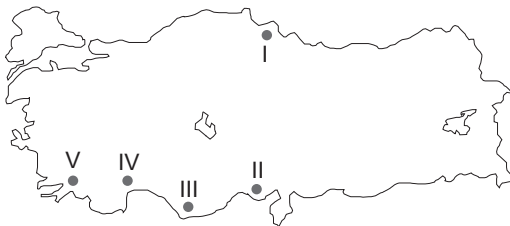
- A) Nüfusun çoğunu erkekler oluşturmaktadır.
- B) Nüfus artış hızı Avrupa ülkelerinden fazladır.
- C) Çalışan nüfusun yaş ortalaması düşüktür.
- D) Göç veren yerlerde kadın nüfusu fazladır.
- E) Nüfusun dağılışında fiziki faktörlerin etkisi yoktur.

2. Aynı coğrafi bölgede yer alan İstanbul ilinin nüfus yoğunluğu Edirne ilinden daha fazladır.

Bu yoğunluk farkının oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden daha fazladır?

- A) Edirne'nin ulaşım yollarına uzak kalması
- B) İstanbul'da kongre turizmi gibi turizm faaliyetlerinin fazla olması
- C) Edirne'nin Türkiye'nin sınırında yer alması
- D) İstanbul'da sanayi ve ticaretin çok gelişmiş olması
- E) İstanbul'un yüz ölçümünün Edirne'den küçük olması

3. Gerek dünyada gerekse ülkemizde nüfusun dağılışını etkileyen en önemli faktörlerden biri iklimdir. İklim şartlarının ılıman özellikler taşıdığı yerler genelde yoğun nüfusludur.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerin hangileri bu genellemeye uymamaktadır?

- A) Yalnız II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) I ve V

4. Bir bölgede nüfusun cinsiyet yapısı; ekonomik faaliyetin türü, savaşlar ve göçler gibi faktörlerin etkisi altındadır.

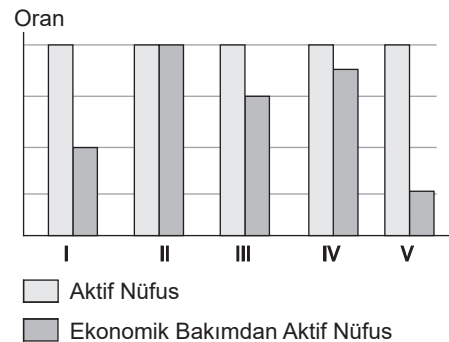
Buna göre aşağıda kadın ve erkek nüfus sayıları verilen kentlerden hangisinin daha fazla göç aldığı söylenebilir?

	Kadın	Erkek
A)	515.784	510.649
B)	167.341	149.024
C)	224.441	267.093
D)	313.515	309.051
E)	96.545	90.297

5. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkede göçün ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

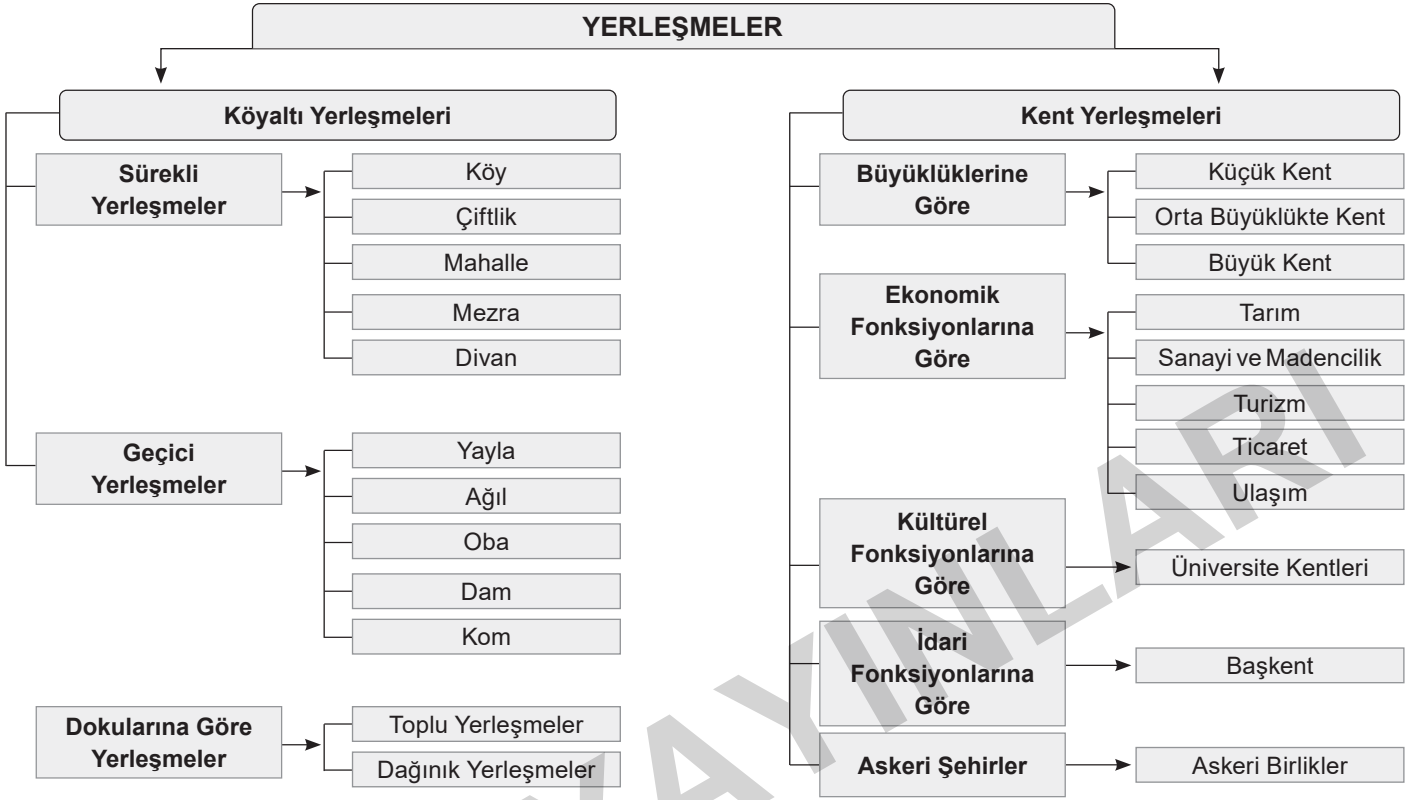
- A) Kırsal kesime yapılan yatırımların azalması
- B) Nüfusun ülke geneline dengesiz dağılması
- C) Kentlerde çarpık kentleşme ve gecekondulaşmanın yaşanması
- D) Kentlerde trafik ve çevre sorunlarının yaşanması
- E) Kentlerde işsizlik sorununun azalması

6. Bir ülkede çalışma çağına gelmiş nüfusa aktif nüfus, bu nüfus içerisinde işi olup çalışanlara ise ekonomik bakımdan aktif nüfus denir.

Buna göre yukarıda aktif nüfus ve ekonomik bakımdan aktif nüfus oranları gösterilen merkezlerden hangisinde işsizlik oranı en yüksektir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Sürekli Yerleşme		Geçici Yerleşme	
Köy	Nüfusu 2000'den az, en önemli geçim kaynakları tarım ve hayvancılık olan ilk yerleşmedir.	Yayla	Genellikle ilkbahar ve yaz mevsimlerinde yüksek gür ot topluluklarından hayvancılık faaliyetlerinde yararlanmak amacıyla oluşturulan yerleşmelerdir.
Çiftlik	Geniş araziler üzerine kurulmuş birkaç ev ve eklentilerden oluşur. Marmara, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinde yaygındır.	Ağıl	Küçükbaş hayvanlar için çevresi taş duvar ya da çitlerle çevrili olan barınaktır.
Mahalle	Birden fazla yerleşme biriminin birleşmesi ile oluşur. Doğu, Güney, İç Anadolu bölgelerinde yaygındır.	Oba	Göçebe yaşayan ailelerin hayvancılık yapmak amacıyla oluşturduğu yerleşmelerdir.
Mezra	Köyden biraz uzak 5-10 haneli yerleşmelerdir. Güney ve Doğu Anadolu bölgelerinde görülür.	Dam	Genellikle hayvancılığın ön planda olduğu kısmen de tarımın yapıldığı yerleşmelerdir.
Divan	Tarım ve hayvancılık yapılıdır. Batı Karadeniz'de yaygındır.	Kom	Hayvancılık faaliyetleriyle uğraşan aileler tarafından kurulmuş yerleşmelerdir.

TEST
1

TÜRKİYE'DE YERLEŞMELER

1.

Yukarıdaki haritada verilen şehirlerden hangisi göç aldığı için hızlı büyüyen şehirlerden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

- Adana
- Ordu
- Bodrum
- Antalya

Yukarıda verilen şehirler hangi özellikleri bakımından benzerlik gösterirler?

- A) Endüstrinin gelişmiş olması
B) Yağışın mevsimlere dağılışı
C) Bitki örtüleri
D) Tarım arazilerinin genişliği
E) Mevsimlik nüfus değişimi

3. Ulaşımın geliştiği kara ve demir yolu kavşağında bulunan yerleşim alanlarında ticaret gelişir. Ticaretin geliştiği yerlerde nüfus artar.

Buna göre haritada verilen şehirlerden hangisinin yukarıda belirtilen faktöre bağlı olarak nüfusu artan şehirlerden biri olduğu söylenemez?

- A) Afyon B) Eskişehir C) Yozgat
D) Kayseri E) Konya

4.

- I. Yer şekilleri
II. Tarım
III. Sıcaklık
IV. Su kaynakları
V. Dağların uzanış yönü

Yukarıdakilerden hangisi ülkemizde yerleşmenin dağılışını etkileyen fiziki faktörler arasında gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de kırsal yerleşmelerde konut yapımında kullanılan malzemeler ve konut tipleri farklılık gösterir.

Konutlarda kullanılan malzeme ve konut tipi üzerinde aşağıda verilen özelliklerden hangisi fazla etkili değildir?

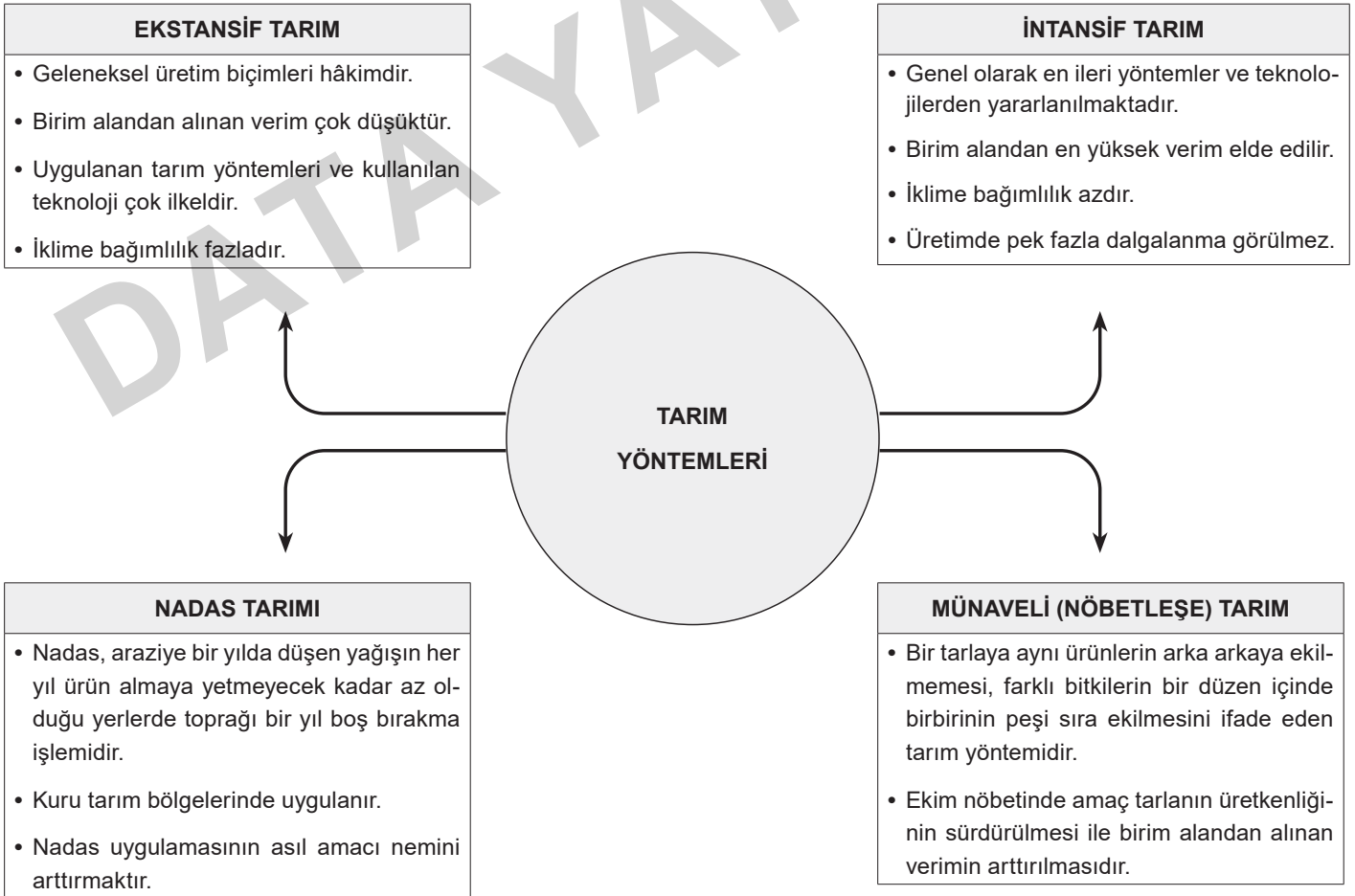
- A) İklim özellikleri
B) Gelir düzeyi
C) Temel ekonomik etkinlikler
D) Geleneklere bağlılık
E) Enlem

6. Orta Karadeniz Bölümü'nde dağınık yerleşmelerin Doğu ve Batı Karadeniz bölümlerinden daha az olmasının en önemli nedenlerinden biri bölümlerin hangi yönlerinin farklı olmalarıdır?

- A) Bitki örtüsü
B) Yer şekilleri
C) Akarsuların akımları
D) Toprak çeşitleri
E) Yağış biçimleri

TÜRKİYE'DE TARIMI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Sulama	Türkiye tarımında en büyük sorun sulama sorunudur. Tarımda sulama ihtiyacının en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi iken, bu sorunun en az olduğu bölge Karadeniz Bölgesi'dir.
Gübre Kullanımı	Tarımda sulama sorunu çözüldükten sonra üretimi daha da artırmak için gübre kullanımı artırılmalıdır.
Tohum Islahı	Sulama ve gübre sorunu çözüldükten sonra verimi daha da artırmak için kaliteli tohum kullanılmalıdır.
Makine Kullanımı	Ürünün zamanında ekimi, hasadı ve yüksek verimi için makine kullanımı şarttır.
Zirai Mücadele	Tarımdaki hastalıkların, yabancı otların ve haşerelerin meydana getireceği üretim düşüklüğünü önlemek için ilaçlı mücadele şarttır.
Toprak Bakımı	Toprak verimliliği için toprağın sürülmesi, gevşetilmesi ve yabancı otlardan ayıklanması gerekir.
Destekleme Alımı	Bir ürünün değerini belli bir düzeyden aşağı düşürmemek için devletçe yapılan satın alma işidir.

TEST
1

TÜRKİYE'DE TARIM

1. Tarım alanında makine ve gübreleme olanaklarının artmasına rağmen verimin yıldan yıla değişmesinin nedeni;

- I. Tarımın iklime bağlı kalması
- II. Nüfusun hızlı artması
- III. Etkili – dikili alanların azalması

yukarıdakilerden hangileridir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

2. Türkiye’de tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) İklimin çeşitli olması
- B) Denizlerin etkisi
- C) Yükselti farkları
- D) Tarımda makineleşme
- E) Dağların uzanış yönleri

3. Kış mevsiminde hava sıcaklığının kıyılarımızda ani düşüşler göstermesi hangi ürünün üretimini olumsuz yönde etkiler?

- A) Tütün
- B) Üzüm
- C) İncir
- D) Ayçiçeği
- E) Pamuk

4. İnsan emeğinin mümkün olduğu kadar devreden çıkarılması sulama ve gübreleme faaliyetlerinin makinelerle devreye sokulmasıyla yapılan tarım çalışmalarına modern tarım yöntemi denir.

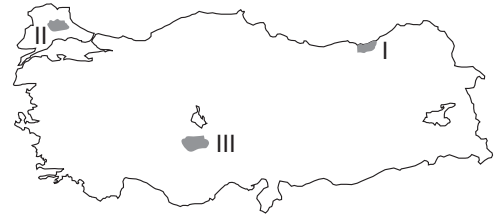
Buna göre aşağıdakilerden hangisi modern tarım yöntemiyle gelişen durumlardan biri değildir?

- A) Tarımsal üretimde yaşanan dalgalanmaların azalması
- B) Endüstri bitkilerinin ekim alanının genişlemesi
- C) Pazarlama imkânlarının gelişmesi
- D) Tarımda çalışan nüfusun azalması
- E) Nadas alanlarının azalması

5. Türkiye’de tahıl üretiminde yıldan yıla görülen dalgalanmaları azaltmak için alınması gereken ilk önlem nedir?

- A) Sulama sorununu çözmek
- B) Gübre kullanımını teşvik etmek
- C) Tohum ıslah çalışmalarını hızlandırmak
- D) Ulaşım ve pazarlama sorununu çözmek
- E) Çiftçiyi krediyle desteklemek

6. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlarda yoğun olarak yetiştirilen tarım ürünleri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Buğday	Ayçiçeği	Çay
B)	Fındık	Buğday	Ayçiçeği
C)	Çay	Ayçiçeği	Buğday
D)	Fındık	Ayçiçeği	Haşhaş
E)	Çay	Haşhaş	Buğday

Hayvancılık Türü	Doğal Ortamın Özelliği	En Yaygın Görüldüğü Alanlar
Büyükbaş Hayvancılık	<ul style="list-style-type: none"> Mera ve besi hayvancılığı şeklinde yapılır. 	<ul style="list-style-type: none"> Mera hayvancılığı Erzurum – Kars'ta, besi hayvancılığı Marmara ve Ege'de yaygındır.
Sığır (Ülkemizde en fazla beslenen büyükbaş hayvandır.)	<ul style="list-style-type: none"> Ahır ve besi hayvancılığı (Pazarlama imkânının olması nedeniyle yapılır.) Mera hayvancılığı (Gür otlaklar nedeniyle yapılır.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ahır ve besi hayvancılığı Marmara, Ege ve İç Anadolu'da yapılır. Mera hayvancılığı ise Erzurum - Kars ve Doğu Karadeniz'de yapılır.
Manda	<ul style="list-style-type: none"> Sulak ve bataklık alanlarda yetişir. 	<ul style="list-style-type: none"> Karadeniz ve Marmara bölgelerinde yetiştirilir.
Küçükbaş Hayvancılık	<ul style="list-style-type: none"> Kurak ve yarı kurak alanlarda yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaygındır.
Koyun (Ülkemizde en fazla beslenen küçükbaş hayvandır.)	<ul style="list-style-type: none"> Bozkır alanlarında yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Trakya, Güney Marmara ve Kuzey Ege'de kıvırcık koyun, Marmara'da merinos koyunu, Ege'de sakız ve dağlıç koyunu, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da karaman koyunu yetiştirilir.
Keçi	<ul style="list-style-type: none"> Eğimli ve dağlık alanlarda yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Akdeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'da yetiştirilir.
Kıl Keçisi (Koyundan sonra en fazla beslenen küçükbaş hayvandır.)	<ul style="list-style-type: none"> Maki alanlarında yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetiştirilir. Mersin, Antalya, Siirt, Bingöl, Hakkari ve Şırnak'ta yetiştirilir.
Tiftik Keçisi (Ankara keçisi de denir. ABD'den sonra en fazla tiftik keçisi besleyen ülke Türkiye'dir.)	<ul style="list-style-type: none"> Bozkır alanlarında yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> İç Anadolu, Orta ve Batı Karadeniz'de yetiştirilir. Ankara'da Nallıhan'da üretme çiftliği kurulmuştur. Siirt çevresinde de yapılır.
Kümes Hayvancılığı	<ul style="list-style-type: none"> Tüketimi fazla olan büyük kentler civarında yapılır. 	<ul style="list-style-type: none"> Marmara, Ege, İç Anadolu ve Batı Karadeniz'de yaygındır. Bolu, Balıkesir, Manisa, Afyonkarahisar ve Konya'da gelişmiştir.
İpek Böcekçiliği	<ul style="list-style-type: none"> Dut ağacının bol olduğu yerlerde yetiştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Güney Marmara ve Doğu Anadolu'da yetiştirilir. Diyarbakır, Antalya, Ankara, Bursa ve Bilecik'te gelişmiştir.

TEST
1

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

1.

- I. Besi hayvancılığının geliştirilmesi
- II. Otlak ve meraların genişletilmesi
- III. Hayvan ırklarının ıslahı
- IV. Yem endüstrisinin geliştirilmesi

Yukarıdakilerden hangileri hayvancılık gelirlerini artırıcı çalışmalardandır?

- A) I ve II B) I, II ve III C) II ve III
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

2. Aşağıdakilerden hangisinin Doğu Karadeniz'de büyükbaş hayvancılığın yaygın olarak yapılmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Akarsu rejimlerinin düzenli olması ve akarsuların bol su taşımaları
B) Büyük kentlere yoğun bir şekilde göç vermesi
C) Kıyı ile iç kesimler arasında belirgin bir iklim farkının olması
D) Tarım alanlarının sınırlı olması ve elverişli dağ çayır-
larının varlığı
E) Yer altı zenginliklerinden yoksunluk

3. Türkiye'de ipekli dokumacılığın geliştiği başlıca yerler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) İzmir - Nazilli - Uşak
B) Denizli - Uşak - Şile
C) Bursa - Adana - İzmir
D) Bursa - Kayseri - Malatya
E) Adana - Bursa - İstanbul

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de balıkçılığı geliştirmek için alınması gereken tedbirlerin içerisinde en az etkilidir?

- A) İhracatın arttırılması
B) Su kirliliğinin önlenmesi
C) Soğuk hava depolarının yaygınlaştırılması
D) Balıkçı araç-gereçleri için kredi sağlanması
E) Balıkçı barınaklarının yapılması

5.

- I. Maki
- II. Bozkır
- III. Çayır
- IV. Çiçekli bitkiler ve orman

Yukarıda Türkiye'deki bazı bitki tür ve toplulukları verilmiştir.

Buna göre bu bitkilerin egemen olduğu yerlerde doğal koşullara uygunluk ve üretimdeki verimlilik bakımından sırasıyla hangi hayvan türlerinin yetiştirilmesi ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılması beklenir?

	I	II	III	IV
A)	Koyun	Keçi	Arı	Kıl keçisi
B)	Kıl keçisi	Koyun	Sığır	Arı
C)	Sığır	Kıl keçisi	Koyun	Sığır
D)	Arı	Sığır	Kıl keçisi	Koyun
E)	Arı	Koyun	Kıl keçisi	Sığır

6. Kümes hayvancılığının Ankara, İzmir ve İstanbul gibi büyük kentlerin çevresinde yoğunlaşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklimin uygun olması
B) Uygun doğa koşullarının olması
C) İhracat limanlarının olması
D) Pazarlama imkânlarının fazla olması
E) Bitki örtüsünün kümes hayvancılığına uygun olması

ORMANLARIN COĞRAFİ BÖLGELERE DAĞILIŞI

- Orman zenginliği bakımından bölgeler arasında eşitsizlik görülmektedir.
- İklimde görülen eşitsizlik orman dağılımını etkilemektedir.
- Türkiye'de kıyı bölgeleri nem ve yağışlar bakımından daha elverişli koşullara sahiptir.
- Türkiye ormanlarının büyük çoğunluğu kıyı bölgelerinin dağlık kesimindedir.
- Karadeniz Bölgesi Türkiye'nin en sık, en gelişmiş ve en ekonomik ormanlarına sahiptir.
- Karadeniz Bölgesi kıyılarda nemlilik ve yağışın fazla olması sebebi ile geniş yapraklı gür ormanlardan oluşur.

ORMANLARDAN FAYDALANMA

Ormanların Doğaya Etkileri

- Toprağı koruma
- Suyu düzenleme
- İklimi etkileme
- Doğayı koruma ve güzelleştirme

Yeryüzündeki canlıların yaşaması için en önemli gereksinim olan oksijen büyük ölçüde ormanlar tarafından üretilmektedir.

Ormanlardan Elde Edilen Ürünler

Asıl Orman Ürünleri

• Tomruk	• Mobilya
• Parke	• Sunta
• Kâğıt	• Kontrplak
• Telefon direği	• Odun

Yan Orman Ürünleri

• Reçine	• Keçiboynuzu
• Çam kozalağı	• İhlamur
• Sığla yağı	• Defne yaprağı

TEST

1

TÜRKİYE'DE ORMANCILIK

1. Aşağıda Türkiye'de ormanlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Karadeniz Dağları'nda orman üst sınırı Toroslar'daki orman üst sınırından yüksekte yer alır.
- B) Kağıt – selüloz fabrikalarının dağılışı ormanların dağılışı ile paralellik gösterir.
- C) Tahrip edilen ormanların yenilenmesi Karadeniz Bölgesi'nde daha kolaydır.
- D) Orman yangınları Karadeniz Bölgesi'nde diğer kıyı bölgelerine göre daha az görülür.
- E) Ormanların yaklaşık % 80'i kıyı bölgelerinde yer alır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de ormanları korumaya yönelik önlemler arasında sayılamaz?

- A) Orman yakınlarındaki dinlenme alanlarının kontrol altına alınması
- B) Mobilya ve kağıt endüstrisine ham madde sağlamak için bitki yetiştirilmesi
- C) Ormanlar arasında boşluklar oluşturarak yangın önlemede kolaylık sağlanması
- D) Ormanlardaki yaban hayvanlarının sayılarının azaltılması
- E) Yangın söndürme ekiplerinin teknik desteklerinin artırılması

3.

- I. Kışların ılık geçmesi
- II. Dağların doğu – batı yönünde uzanması
- III. Yazların sıcak ve kurak geçmesi

Türkiye'de orman yangınlarının en fazla Akdeniz ve Ege bölgelerinde görülmesinde yukarıdaki özelliklerden hangileri etkili olmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) II ve III
- E) Yalnız III

4. Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde orman ürünleri endüstrisinin gelişmiş olmasında endüstri kuruluş yerini belirleyen etkenlerden hangisi etkili olmuştur?

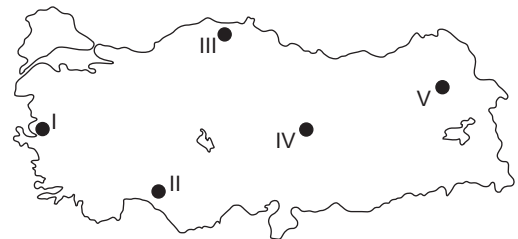
- A) Ulaşım
- B) Ham madde
- C) Enerji
- D) İş gücü
- E) Pazar

5. Türkiye'de kıyı bölgelerde tahrip edilen ormanların yerine yeniden ağaç yetiştirmek iç bölgelere göre daha kolaydır.

Ağaç yetiştirilmesinin kolaylığının bölgelere göre farklılık göstermesinde en önemli etken hangi özelliğin farklı olmasıdır?

- A) Toprakların
- B) Enlemin
- C) Nemliliğin
- D) Eğimin
- E) Akarsu ağının

6.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisinde orman alt sınırı en aşağıdadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- Maden, yer kabuğunda filiz olarak isimlendirilen bileşimler hâlinde bulunan, çeşitli iç ve dış etkenlerle kendiliğinden doğal yollarla oluşan mineraller olarak tanımlanır.
- Madenler, doğada saf olarak bulunur.
- Toprakta filiz olarak adlandırılan bileşimler hâlinde çıkarılır ve işlenip saflaştırılarak kullanıma sunulur. Maden filizleri doğada tabakalar arasında damar ya da yataklar hâlinde bulunur.

TÜRKİYE'DE MADENLER

Metal Madenler

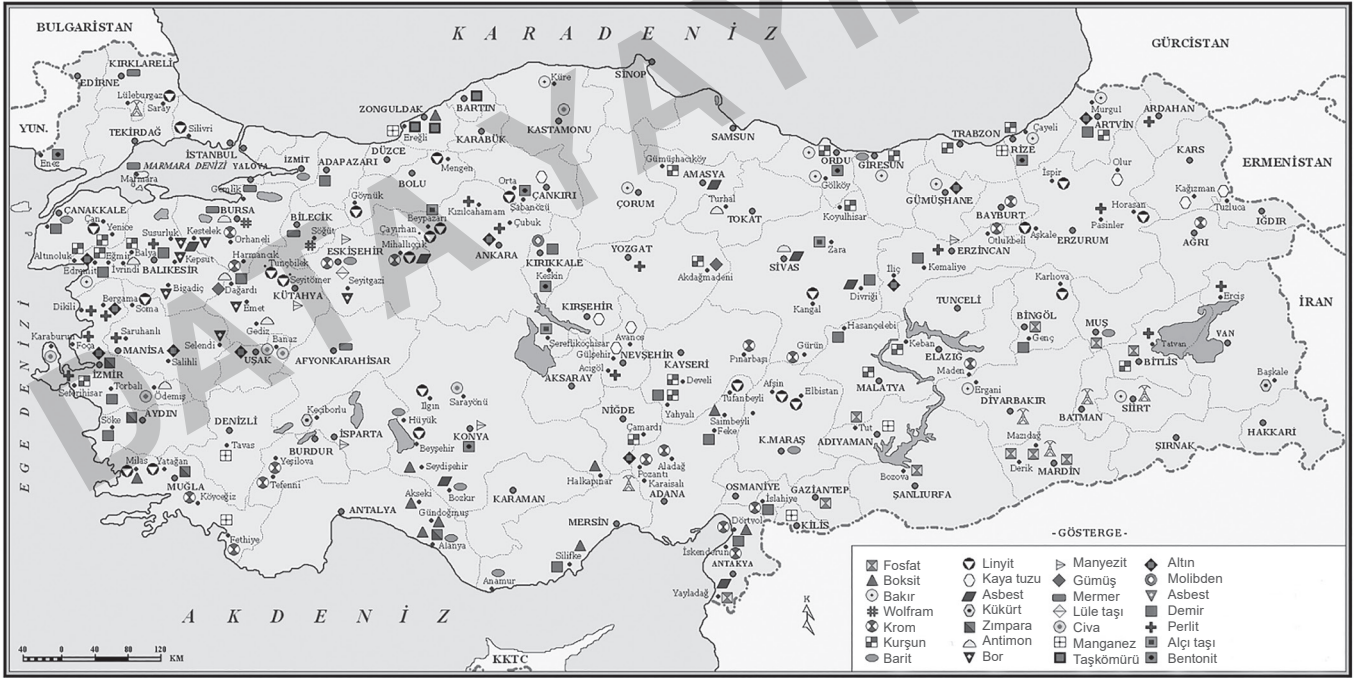
- Demir
- Krom
- Manganez
- Boksit
- Volfram
- Çinko
- Bakır
- Kurşun
- Civa
- Altın
- Gümüş

Metal Dışı Madenler

- Oltu taşı
- Bor
- Fosfat
- Lüle taşı
- Tuz
- Kükürt
- Barit
- Zımpara taşı
- Mermer

Yakıt Madenler

- Doğal gaz
- Petrol
- Kömür
- Asfaltit

Türkiye'de Madencilik Özellikleri

- Türkiye madenler bakımından zengin bir ülkedir.
- Türkiye'de maden arama çalışmaları hızla devam etmekte ve yeni maden yatakları bulunmaktadır.
- Doğu Anadolu Bölgesi (Yukarı Fırat) maden rezervi ve çeşidi en fazla olan bölgedir.
- Maden sanayisinde çalışan insan sayısı fazla değildir.
- Madenler ham olarak satıldığı için ihracattaki getirisi düşüktür.

TEST
1

TÜRKİYE'DE MADENCİLİK

1.

- I. Maden (Elazığ)
II. Ereğli (Zonguldak)
III. Seydişehir (Konya)

Yukarıda verilen merkezlerde kurulmuş olan metalurji fabrikaları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Bakır	Bor	Alüminyum
B)	Demir-çelik	Bakır	Bor
C)	Bakır	Demir-çelik	Alüminyum
D)	Eti krom	Bakır	Demir-çelik
E)	Demir-çelik	Alüminyum	Bor

2. Krom, çeliğe sertlik kazandırma ve metallerin dış yüzeyinin kaplanmasında kullanılan bir madendir.

Yukarıdaki haritada gösterilen kentlerden hangilerinde krom tesisi bulunmaktadır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve IV
E) IV ve V

3. Ülkemizin maden yatakları ve çeşidi bakımından zengin olması aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Orta Doğu ülkelerine yakın olması
B) Farklı iklim koşullarının yaşanması
C) Yer şekillerinin çok çeşitli olması
D) Arazinin çeşitli jeolojik dönemlerde oluşması
E) Üç büyük kıtanın ortasında bulunması

4. Metal madenleri işleyen sanayi kuruluşlarına "metalurji sanayi" denir.

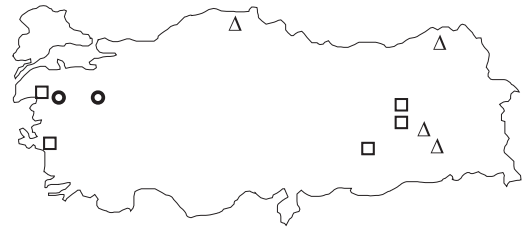
Aşağıda verilen yer ve sanayi kuruluşlarından hangisi metalurji sanayine örnek olmaz?

- A) Seydişehir → Alüminyum Fabrikası
B) Ereğli → Demir-çelik Fabrikası
C) İstanbul → Cam Fabrikası
D) Elazığ → Ferro-krom Fabrikası
E) Samsun → Bakır Fabrikası

5. Türkiye'de iki büyük demir-çelik fabrikasının Ereğli ve Karabük'te kurulması, bu yörelerin hangi özelliğine bağlıdır?

- A) Zengin demir yataklarına yakın olması
B) Ulaşımın kolay olmasına
C) İşlek limanlara yakın olmasına
D) Enerji kaynaklarına yakın olmasına
E) İş gücü temininin kolay olmasına

6. Aşağıda bazı madenlerin çıkarıldığı başlıca yerler Δ, □ ve ○ ile gösterilmiştir.

Bu madenler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	□	Δ	○
A)	Bor	Bakır	Demir
B)	Demir	Bakır	Krom
C)	Krom	Demir	Alüminyum
D)	Demir	Bakır	Bor
E)	Bakır	Demir	Krom

YENİLENEMEYEN ENERJİ KAYNAKLARI

TAŞ KÖMÜRÜ

- Ülkemizde I. jeolojik zamanda oluşmuş arazi az olduğundan taş kömürü rezervi azdır.
- Taş kömürü yüksek kalorili olduğundan çoğunlukla demir-çelik sanayisinde yakıt olarak kullanılmaktadır.
- Ülkemizde çıkarılan taş kömürü tüketimi karşılamadığı için ithal edilen madendir. Bu madenler Adana (Sugözü), Çanakkale, İzmit (Körfez) termik santrallerinde işlenir.

Çıkarıldığı Yerler		Termik Santraller
• Zonguldak (Kozlu - Karadon)	• Karabük	Taş Kömürü ile Çalışan Termik Santraller: Çatalağzı (Zonguldak), İskenderun, Sugözü (Adana)
• Bartın (Amasra)	• Kastamonu (İnebolu)	

LİNYİT

- Ülkemizde III. jeolojik zamandan kalma arazi geniş yer kapladığından yer altı kaynakları içinde en çok rezerve sahip enerji kaynağıdır.
- Taş kömürüne göre kalorisi daha düşüktür.
- Linyitin önemli bir kısmı termik santrallerde elektrik enerjisi elde etmede, bir kısmı ise konutlarda ve sanayide kullanılır.

Çıkarıldığı Yerler		Termik Santraller	
• Muğla (Yatağan)	• Amasya (Çeltekin)	• Manisa (Soma)	• Maraş (Afşin-Elbistan)
• Manisa (Soma)	• Erzurum (Aşkale)	• Kütahya (Seyitömer - Tunçbilek)	• Ankara (Çayırhan)
• Kütahya (Tavşanlı, Tunçbilek, Seyitömer)	• Sivas (Kangal)	• Muğla (Yatağan - Yeniköy - Kemerköy)	• Bursa (Orhaneli)
• Ankara (Nallıhan, Çayırhan)	• Bursa (Orhaneli)		• Sivas (Kangal)
• Çorum (Dodurga)	• Çanakkale (Çan)		• Bolu (Göynük)
	• Maraş (Afşin-Elbistan)		

PETROL

- Petrol, III. jeolojik zamanda oluşmuştur.
- Türkiye'deki petrol rafineleri TÜRPAŞ'a (Türkiye Petrolleri Rafineri AŞ) bağlıdır.
- Türkiye, petrol gereksiniminin önemli bir kısmını ithal etmektedir.
- İzmir Aliağa Rafinerisi'nde elektrik üretilmektedir.

Rafineriler		Çıkarıldığı Kuyular	
• Batman Rafinerisi	• İzmit (İpraş) Rafinerisi	• Batman (Raman)	• Siirt (Kurtalan - Garzan)
• İzmir (Aliağa) Rafinerisi	• Kırıkkale (Orta Anadolu) Rafinerisi	• Adıyaman (Kahta)	• Diyarbakır (Hazro)
• İzmir (Star) Rafinerisi			

DOĞAL GAZ

- Türkiye doğal gaz bakımından fakir bir ülkedir. İhtiyacı karşılamak için Rusya ve İran'dan doğal gaz ithal edilmektedir.
- Ülkemizde 2018 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilen sondajlar neticesinde keşfedilen yeni sahalarıyla birlikte doğal gaz üretimi yükselişe geçmiş Karadeniz ve Akdeniz'de yapılan çalışmalar büyük bir ivme kazanmıştır.

Çıkarılan Yerler		Termik Santraller
• Kırklareli (Hamitabat)	• Düzce (Akçakoca)	• Kırklareli (Hamitabat)
• Mardin (Çamurlu)	• Tekirdağ	• İstanbul (Ambarlı)
		• Bursa (Ovaakça)

TEST
1TÜRKİYE'DE ENERJİ
KAYNAKLARI

1. Termik santraller ısı gücünden elektrik elde edilen tesislerdir. Termik santrallerde çeşitli enerji kaynaklarından yararlanır.

Aşağıdaki termik santrallerin bulunduğu yerlerden hangisinde farklı bir enerji kaynağı kullanılır?

- A) Çatalağzı B) Soma
C) Afşin – Elbistan D) Yatağan
E) Seyitömer

2. Türkiye’de kullanılan enerji kaynakları çeşitlilik göstermektedir.

Aşağıda verilen hangi enerji kaynağının kullanıldığı santral hava kirliliğine neden olmaz?

- A) Doğal gaz B) Petrol
C) Rüzgâr enerjisi D) Taş kömürü
E) Linyit

3. Endüstrinin geliştiği yörelerde enerji tüketimi fazladır.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde enerji tüketiminin diğerlerinden daha az olması beklenir?

- A) Zonguldak B) Amasya
C) Kırıkkale D) Aliağa
E) İskenderun

4. Yeraltı kaynaklarının dağılışı ve yer şekillerinin özellikleri dikkate alındığında enerji potansiyelinin hangi bölgede daha az olduğu söylenebilir?

- A) Karadeniz Bölgesi B) Ege Bölgesi
C) Akdeniz Bölgesi D) Marmara Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

5. Türkiye’de enerji gereksiniminin bir bölümü tükenebilir ve kirliliğe yol açan enerji kaynakları olan fosil yakıtlardan sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi fosil yakıtlar grubunda yer alan enerji kaynaklarından biri değildir?

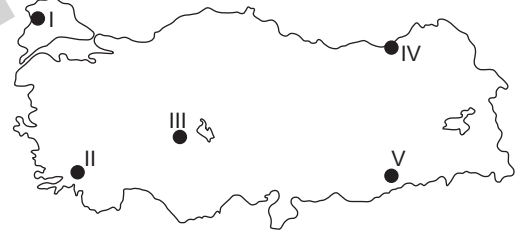
- A) Taş kömürü B) Linyit C) Petrol
D) Jeotermal kaynak E) Doğal gaz

6. Aşağıda verilen yerlerden hangisi elektrik üretiminde yararlanan bir kaynağa sahip yörelerden biri değildir?

- A) Seydişehir B) Elbistan C) Hamitabat
D) Çatalağzı E) Keban

7. Güneş enerjisinden yararlanabilmede en önemli etken bulutluluktur. Bulutluluğun fazla olduğu yerlerde güneşlenme az, bulutluluğun az olduğu yerlerde güneşlenme fazladır.

Buna göre;

haritada verilen yerlerden hangisinde güneş enerjisi potansiyelinin en düşük olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Son yıllarda artan enerji gereksinimini karşılayabilmek ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için daha ekonomik ve çevreye daha az zarar veren enerji kaynaklarından yararlanılmak istenmektedir.

Türkiye’de;

- I. Hidroelektrik enerji III. Jeotermal enerji
II. Rüzgâr enerjisi IV. Doğal gaz enerjisi

kaynaklarından hangileri potansiyeli yüksek olduğu hâlde enerji üretiminde payı düşük olan kaynaklardandır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

SANAYİNİN KURULMASINDA ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Ham madde: Bir bölgede sanayi tesisinin kurulmasında en önemli unsurların başında gelmektedir. Ham madde olmadan üretim yapılamaz.

Sermaye: Sanayi tesisi kurup işletilebilmek için para en temel gereksinimlerden biridir. Üretimin temel unsuru olan ham madde tedariki yapabilmek için sermaye gereklidir.

Pazarlama: Bir ürünün sadece üretilmesi yeterli değildir. Üretilen ürünün pazar payının olması gerekir. Pazar payı yüksek olan ürünler daha çok üretilmektedir.

Ulaşım: Ulaşımın gelişmesi sanayinin daha kolay ilerlemesini sağlar. Ham maddenin temini, taşınması ve üretilen ürünün pazarlanması için ulaşım büyük önem taşır.

İklim: Soğuk iklim bölgeleri sanayi tesislerinin kurulmasında olumsuz özellikler barındırır. İklim şartlarının mal taşımacılığına izin vermediği alanlarda sanayi kuruluşlarının kurulması zorlaşmaktadır.

Yer şekilleri: Dağlık ve engebeli bir bölgede sanayi tesisi kurmak zordur. Dağlık ve engebeli alanlar hem nakliyat açısından hem de ulaşma açısından risklidir.

Enerji: Enerji olmadan fabrikalar çalışmaz, makineler işlevini yerine getiremez. Türkiye petrol, taş kömürü ve doğal gaz bakımından zengin değildir. Ancak yenilenebilir enerji bakımından zengindir.

İş gücü: Uzman ve kalifiye elemanlar sanayinin kuruluşunda ve ilerlemesinde büyük önem taşır. Sanayi tesislerinin büyümesi nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyacı arttırmaktadır.

- Yer şekillerinin elverişli olduğu yerlerde ulaşım kolay olduğu için sanayi gelişme gösterir.
- Türkiye'de ihraç edilen ürünlerin %94 'ünü sanayi ürünleri oluşturur.
- Türkiye'deki sanayi kuruluşlarının %56 'sı Marmara Bölgesi'nde, %1'i ise Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır.
- Ham maddeye sahip sanayi kuruluşları ham maddeye yakın olmayan sanayi kuruluşlarına göre daha avantajlı durumdadırlar.

TÜRKİYE'DE SANAYİ KOLLARININ DAĞILIMI

TEST

1

TÜRKİYE'DE SANAYİ

1.

- I. Sinop
- II. Çanakkale
- III. Kütahya
- IV. Antalya

Yukarıda verilen illerden hangileri seramik endüstrisinin en çok geliştiği illerdir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2. Türkiye'deki petro – kimya tesislerinde işlenen petrolün % 90'dan fazlası başka ülkelerden ithal edilen petrolü işler.

Aşağıdaki illerden hangisi petro – kimya tesislerinin bulunduğu bir ildir?

- A) Elazığ
- B) Hatay
- C) Diyarbakır
- D) Kırıkkale
- E) İstanbul

3. Bir yörede sanayinin gelişmesinin doğal, beşeri ve ekonomik özellikler üzerinde birçok etkisi olmaktadır.

Türkiye'de sanayinin gelişmesi ve ülkedeki dağılışı aşağıdaki özelliklerden hangisini doğrudan etkilememiştir?

- A) Ticaret
- B) Turizm
- C) Ulaşım
- D) Ham madde alımı
- E) Nüfus dağılışı

4. Türkiye'de bazı endüstri kolları birçok yerde yaygın olarak kurulduğu hâlde bazı endüstri kolları belirli yörelerde yoğunlaşmıştır.

Türkiye'de aşağıda verilen endüstri kollarından hangisi daha çok yerde yaygın olarak gelişmiş endüstri koludur?

- A) Kağıt
- B) Cam
- C) Demir – çelik
- D) Otomotiv
- E) Dokuma

5.

- I. Kıyı Ege Bölümü
- II. Batı Karadeniz Bölümü
- III. Adana Bölümü
- IV. Dicle Bölümü

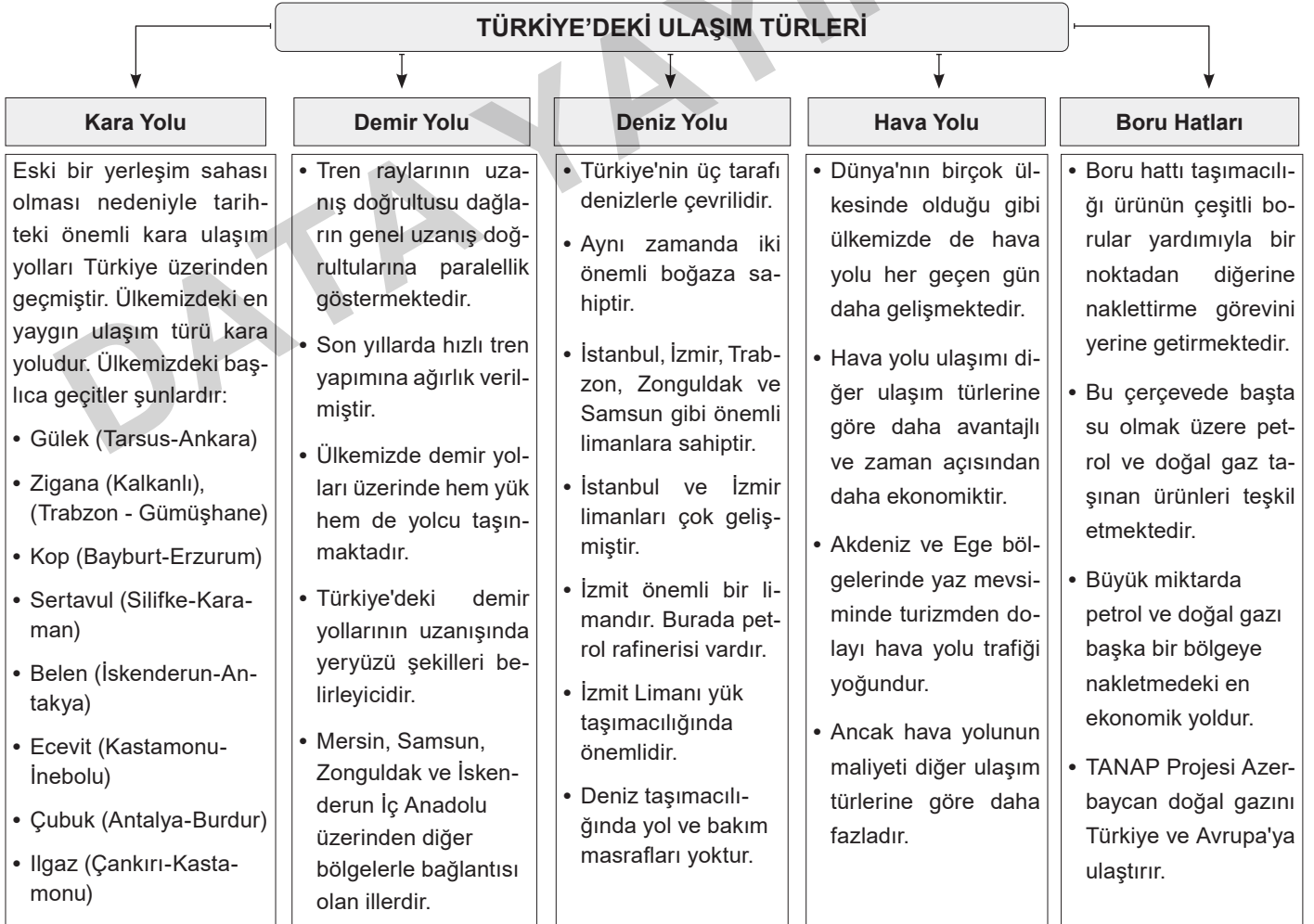
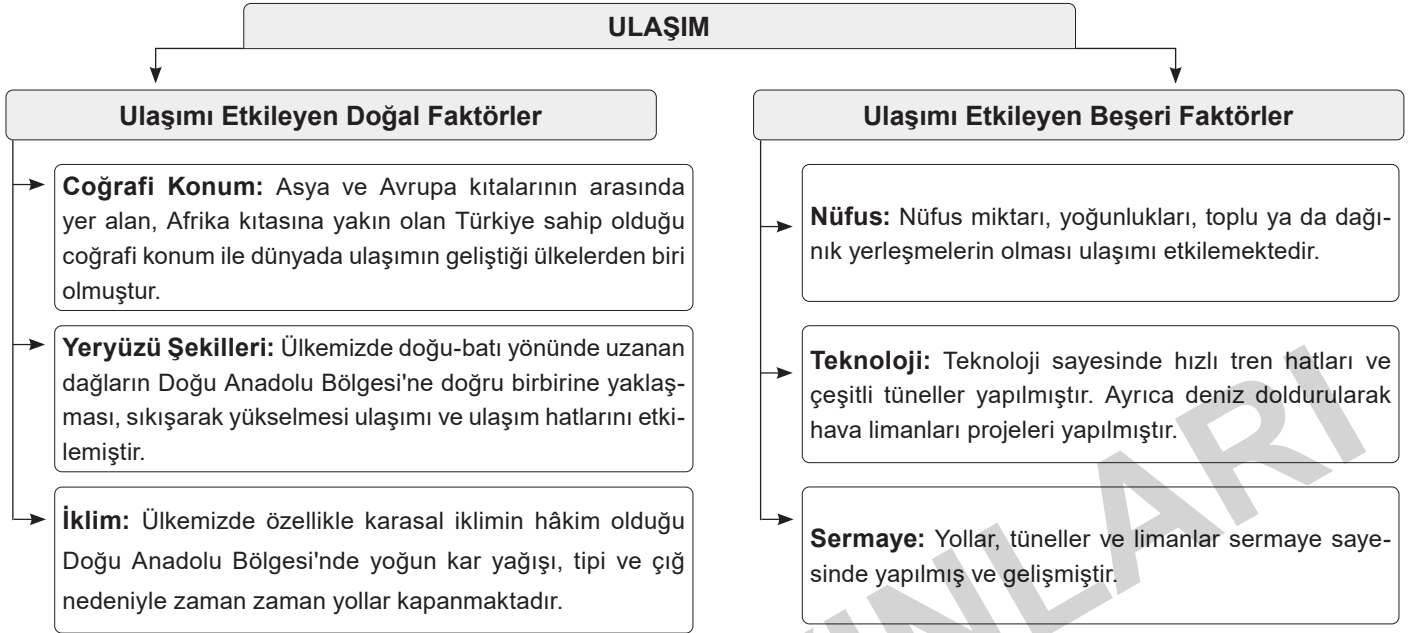
Yukarıdaki bölümlerden hangilerinde hem demir – çelik endüstrisi hem de petro – kimya endüstrisi gelişmiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Taşa ve toprağa dayalı endüstri kolları Türkiye'de çok yaygın endüstri kollarından biridir.

Aşağıdaki ürünlerden hangisi taşa ve toprağa dayalı endüstri kuruluşlarında elde edilen bir ürün değildir?

- A) Seramik
- B) Naftalin
- C) Çimento
- D) Tuğla – kiremit
- E) Porselen

TEST

1

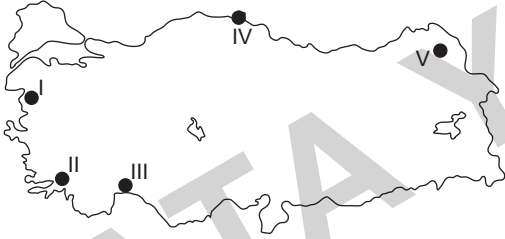
TÜRKİYE'DE ULAŞIM

1. Limanların gelişmişliği, hinterlandlarının (art bölge) genişliğine bağlıdır.

Aşağıdaki limanlardan hangisinin ticaret hacmi diğerlerinininkine kadar geniş değildir?

- A) Mersin
B) İzmit
C) İskenderun
D) İzmir
E) Çanakkale

2. Türkiye'de demir yolu ulaşımı belirli hatlar boyunca sağlanabilmekte, bazı yörelerde demir yolu ulaşımı bulunmamaktadır.

Haritada verilen yerlerden hangisi demir yolu ile ulaşımın sağlanabildiği yerlerden biridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkiye'de ulaşım koşulları yörelere göre farklılıklar gösterir.

Aşağıdaki platolardan hangisinde ulaşım ağı en fazla gelişmiştir?

- A) Taşeli Platosu
B) Çatalca – Kocaeli Platosu
C) Obruk Platosu
D) Gaziantep Platosu
E) Erzurum – Kars Platosu

4. Türkiye'de kara yollarının uzunluğu ve kalitesi Batı Avrupa ülkelerine göre daha geridir.

Bu durum;

- I. yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması,
II. iklim özelliklerinin çeşitlilik göstermesi,
III. sermayenin yetersiz olması,
IV. Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması

özelliklerinden hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) II ve IV

5. Türkiye'de arazinin engebeli olması, dağların uzanışı yol yapım giderlerini artırmıştır.

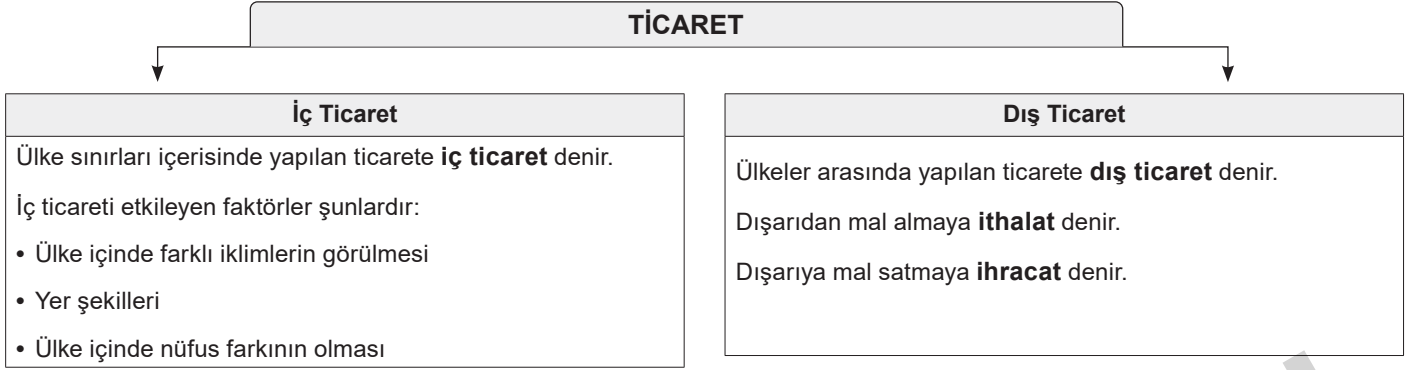
Buna göre aşağıdaki kentlerden hangileri arasında yol yapım giderinin daha düşük olması beklenir?

- A) Siirt – Hakkari B) Antalya – Denizli
C) Sivas – Erzincan D) Edirne – Tekirdağ
E) Kastamonu – Çankırı

6. Türkiye'de bazı merkezler kara ve demir yolu ulaşımı açısından önemli kavşak noktası durumundadır.

Aşağıdaki il merkezlerinden hangisi kara ve demir yolu ulaşımının işlek olduğu kavşak yöreler arasında değildir?

- A) Afyon B) Konya C) Eskişehir
D) Ankara E) Muğla

TÜRKİYE'NİN DİŞ TİCARETİNDE BELİRGİN DÖNEMLER

Birinci Dönem	<ul style="list-style-type: none"> • Cumhuriyet'in kuruluşundan başlar, 1929'a kadar olan süreci kapsar. • Bu dönemde Lozan Antlaşması'na göre dış ticaret dışa bağımlıydı. • Ayrıca bu dönemde daha çok sanayi malları ithal edilmiştir. • İhracat ithalatı karşılayamamıştır.
İkinci Dönem	<ul style="list-style-type: none"> • 1929'da başlar, II. Dünya Savaşı'na kadar olan süreci kapsar. • Bu dönemde devlet tarafından devletçilik politikası uygulanmıştır. • Bu dönemde devlet bazı önlemler almış ve ihracatın ithalatı geçmesini sağlamıştır.
Üçüncü Dönem	<ul style="list-style-type: none"> • II. Dünya Savaşı'nda başlar, 1980'e kadar olan süreci kapsar. • Bu dönemde dış ticaret açığı oluşmuştur. Çünkü ithalat sürekli olarak ihracattan fazla olmuştur. • Bu dönemde tarım ürünleri ihraç edilmiş sanayi ürünleri ve petrol de ithal edilmiştir.
Dördüncü Dönem	<ul style="list-style-type: none"> • 1980'den sonrası döneme dördüncü dönem denir. • Serbest piyasa ekonomisi önemsenmiştir. • Bu dönemde dış ticarete sanayi ürünleri önem kazanmıştır.

TEST

1

TÜRKİYE'DE TİCARET

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin hem dış alım giderleri hem de dış satım gelirleri içinde önemli payı olan ürünlerdendir?

- A) Beyaz eşya
- B) Doğal gaz
- C) Ham petrol
- D) Çimento
- E) Tıbbi araç - gereç

2. Türkiye'nin dış ticaretinde son dönemlerde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Ham maddelerin dış satımındaki (ihracat) payı giderek azalırken, dış alımdaki payı artmaktadır.

Türkiye'nin dış ticaretindeki değişimin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

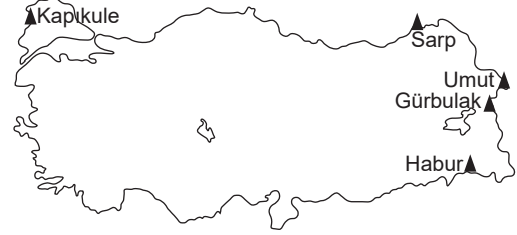
- A) Tarım ürünlerinin kalitesinin standartlara uygun olması
- B) Endüstrinin gelişmesiyle daha çok ham maddenin işlenebilmesi
- C) Madenlerin kalitesinin düşük olması
- D) Tarımda çalışanların oranının düşmesi
- E) Diğer ülkelerin ham madde gereksiniminin azalması

3. Bazı ürünler bir bölgede çok yetiştirilse de bölge içindeki tüketimi fazla ise o ürünün bölgeler arası ticarete fazla bir önemi olmamaktadır.

Aşağıdaki bölgelerle eşleştirilen ürünlerden hangisi daha çok bölge içinde tüketilmektedir?

- A) Marmara – ayçiçeği
- B) Ege – üzüm
- C) Karadeniz – mısır
- D) Akdeniz – turuncgiller
- E) Doğu Anadolu – kayısı

4.

Yukarıdaki haritada konumları verilen sınır kapılarından hangisi hem kara hem demir yolu ulaşımı sağlanan ve transit ticarete önemli yeri olan bir sınır kapısıdır?

- A) Habur
- B) Gürbulak
- C) Sarp
- D) Umut
- E) Kapıkule

5.

- I. Şeker Pancarı
- II. Üzüm
- III. Tütün
- IV. Ayçiçeği

Yukarıdaki ürünlerden hangilerinin Kıyı Ege'nin ticaretindeki payı daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Türkiye'nin dış satım ürünleri çok çeşitlidir.

Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'nin dış satımında önemli bir yer tuttuğu söylenemez?

- A) Tarımsal ürünler
- B) Motorlu taşıtlar
- C) Hayvansal ürünler
- D) Orman ürünleri
- E) Giyim

7. Türkiye'de bazı madenler ihraç edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ihraç ettiği yeraltı kaynaklarından biri değildir?

- A) Bor mineralleri
- B) Linyit
- C) Feldspat
- D) Krom
- E) Mermer

Kongre Turizmi

- Kongre turizmi giderek artan kongre ve konferans faaliyetlerinin ortaya çıkardığı turizm koludur.
- Kongre, düzenlenen şehre alt ve üst yapı yönünden katkı sağlar. Kongre turizminin ülke ekonomisine etkisi oldukça fazladır.

Sağlık Turizmi

- Sağlık turizmi kişilerin sağlık hizmeti almak amacı ile farklı ülkelere tedavi amaçlı yaptığı seyahatlerine denir.
- Sağlık turizmi hastaların ve ailelerin rahatlığını sağlamak için tıbbi seçenekleri sunmayı hedeflemektedir.

Mağara Turizmi

- Ekoturizmin bir çeşidi olan mağara turizmi son zamanlarda macera ve doğa sporlarına meraklı pek çok ziyaretçi için alternatif bir turizm çeşididir.
- Muğla, Burdur, Antalya, Konya, Isparta, Adana ve İçel'de görülen karstik alanlar mağara turizminin gelişmesini sağlamıştır.

TURİZM ÇEŞİTLERİ**Kış Turizmi**

- Dağların kar alabilen yükselti kuşağında sporun ağırlık kazandığı bir turizm çeşididir.
- Türkiye'de kış turizmi Erzurum-Palanderken, Bursa-Uludağ, Kayseri-Erciyes, Kocaeli-Kartepe'de yapılmaktadır.

Yayla Turizmi

- Toroslar'da ve Doğu Karadeniz'de yayla turizmi gelişmiştir.
- Doğu Karadeniz yaylalarında her yıl çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.
- Giresun, Rize, Ordu, Trabzon ve Sinop önemli yayla alanlarına sahiptir.

Yaz Turizmi

- Yaz aylarında turizm bölgelerine turistlerin gitmesi ile ortaya çıkan turizm faaliyetlerinin tümüne **yaz turizmi** denir. Türkiye'de yaz mevsiminin uzun sürmesi turizmi geliştirmiştir.
- Antalya, Alanya, Marmaris, Kuşadası, Bodrum, Fethiye ve Kaş yaz turizminde önemli yerlerdir.

SAKİN ŞEHİRLER

Bireylerin iletişim kurabildiği, sosyalleşebildiği, kendi kendine yetebilen, sürdürülebilir olan, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan doğasına, kültürüne ve göreneklerine sahip çıkan, altyapı sorunları olmayan, nüfusu 50.000'den az olan kentlere **sakin şehir** denir.

TEST

1

TÜRKİYE'DE TURİZM

1. Bir yörede doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerin varlığı ile turizm tesisleri ve ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması, reklam ve tanıtım çalışmalarının yapılması turizm etkinliklerinin gelişmesini sağlar.

**Buna göre aşağıdaki kentlerden hangisinde turizm etkinliklerinin diğerleri kadar gelişmiş olması be-
lenmez?**

- A) Konya B) Nevşehir C) İstanbul
D) Tokat E) İzmir

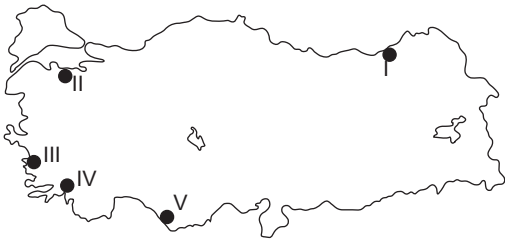
2.

- I. Antalya Körfezi
II. İzmit Körfezi
III. Güllük Körfezi
IV. İskenderun Körfezi

Yukarıda verilen yerlerden hangilerinde deniz turizmi daha fazla gelişmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3.

Türkiye kıyılarının büyük bir bölümü deniz turizmi için elverişlidir.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisi deniz turizminin geliştiği yerlerden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ege Bölgesi antik çağda kurulmuş yerleşmelerin varlığı bakımından zengin bir bölgedir.

Aşağıda verilenlerden hangisi Ege Bölgesi'nde yer alan bir antik yöre değildir?

- A) Hierapolis
B) Bergama
C) Milet
D) Sard
E) Olimpos

5. Kışın kar yağışlarının görüldüğü dağlık yöreler kış turizmine elverişli yörelerdir.

Buna göre aşağıda verilen bölümlerden hangisinde kış turizmine elverişli yerler yoktur?

- A) Orta Kızılırmak Bölümü
B) Ergene Bölümü
C) Batı Karadeniz Bölümü
D) Erzurum – Kars Bölümü
E) Güney Marmara Bölümü

6. Karadeniz Bölgesi turizm potansiyeli yüksek bir bölgedir.

Aşağıdaki turistik çekiciliği olan yörelerden hangisi Karadeniz Bölgesi'nde yer almaz?

- A) Safranbolu
B) Abant Gölü
C) Ilgaz Dağı Milli Parkı
D) Sümela Manastırı
E) Kartepe kış sporları yöresi

7. Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz Bölgesi'nde yer alan turistik değerlerden biri değildir?

- A) Aspendos Tiyatrosu
B) Karain Mağarası
C) Pamukkale Travertenleri
D) Cennet – Cehennem obrukları
E) Manavgat Şelalesi

TÜRKİYE'DE DOĞAL ÇEVRE VE İNSAN

Doğal Ortam	Etkileşim	Beşeri Ortam
<ul style="list-style-type: none"> • Akarsu • Göl • Deniz • Dağ • Ova • Plato 	<ul style="list-style-type: none"> • Vadi • Orman • Çöl • Toprak • Bataklık vb. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ormansızlaşma • Petrol sızıntıları • Toprak erozyonu • Doğal kaynakların tüketimi
		<ul style="list-style-type: none"> • Tarım • Sanayi • Ulaşım • Madencilik • Balıkçılık • Ormanlık vb.

İNSANLARIN DOĞAYA ETKİLERİ

Nüfus Artışı ve Kentleşme	<ul style="list-style-type: none"> • Enerji tüketimini artırır. • Çevre kirliliğini artırır. • Çarpık kentleşme sorunlarını artırır. 	Bilinçsiz Avlanma	<ul style="list-style-type: none"> • Canlıların neslini tüketir. • Doğal dengeyi olumsuz etkiler. • Bitkilerin zarar görmesine neden olur.
Ormanların Tahrip Edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Ormanların oksijen seviyesini azaltır. • Havanın kirlenmesine neden olur. • Erozyonun etkilerinin artmasına neden olur. 	Teknolojik Kirlilik	<ul style="list-style-type: none"> • Enerji tüketimini artırır. • Elektronik cihazların yaydığı dalgalar beynimize zarar verir. • Yer altı ve yer üstü kaynakların tükenmesine neden olur.
Katı Atıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Doğayı kirletir. • Yaşamımızı zorlaştırır. • Yaşam alanlarına zarar verir. 	Hava Kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> • Havadaki zehirli gazları artırır. • Bitkilerin sayısını azaltır. • Hayvanların yaşamını olumsuz etkiler.

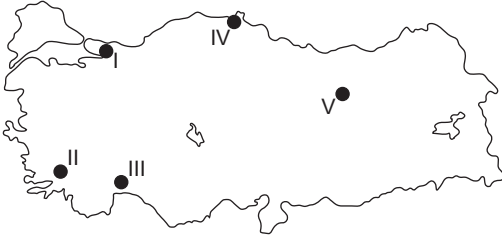

TEST

1

TÜRKİYE'DE DOĞAL
ÇEVRE VE İNSAN

1.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisinde endüstriyel atıklara bağlı çevre kirliliği daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'de son yıllarda çevre sorunları artmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi çevre sorunlarını artıran etkenler arasında sayılmaz?

- A) Tarımda nöbetleşe ekimin yaygınlaşması
B) Gecekonduların çoğalması
C) Bozulmuş orman alanlarının yerleşime açılması
D) Atmosfere salınan kirletici gazların artması
E) Yerleşim alanlarındaki dere yataklarının üstünün kapatılarak başka amaçlarla kullanılması

3. Sanayinin geliştiği yerlerde çevre kirliliği artar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanayinin gelişmişliğine bağlı olarak çevre kirliliği fazla olan illerden biri değildir?

- A) Sakarya B) Bursa C) Adana
D) Trabzon E) Kocaeli

4. Doğal çevreye en fazla zarar veren etkinliklerin başında enerji üretimi gelmektedir.

Türkiye'de aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin kullanılması hava kirliliğini artırmaktadır?

- A) Rüzgâr enerjisi B) Güneş enerjisi
C) Doğal gaz D) Hidroelektrik enerji
E) Jeotermal kaynak

5. Günümüzde en önemli çevre sorunlarından birisi küresel ısınmadır. Bilim insanlarına göre küresel ısınma ile ilgili önlemler alınmazsa buzullar hızla eriyecek, deniz seviyesi yükselecek ve kıyıda bulunan bazı kentlerin bir bölümü ya da tamamı deniz suları ile kaplı hâle gelecektir.

Deniz seviyesindeki yükselmenin belli bir düzeye gelmesi durumunda aşağıdaki kentlerden hangisinde toprak kaybının daha fazla olması beklenir?

- A) Adana B) Rize C) Antalya
D) Sinop E) Muğla

6. Türkiye'de;

- otlakların veriminde,
- akarsuların akımında,
- göllerin seviyesinde ve
- taban suyu seviyesinde

yıllara göre değişiklikler yaşanabilmektedir.

Bu özelliklerde görülen değişiklikler aşağıda verilenlerden hangisinin sonucudur?

- A) Toprak özelliklerinin çeşitlilik göstermesinin
B) İklim özelliklerinin kararsızlık göstermesinin
C) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesinin
D) Jeolojik özelliklerin çeşitlilik göstermesinin
E) Ortalama yükseltinin fazla olmasının

7. Türkiye'de elektrik üretiminde çeşitli kaynaklardan yararlanılmaktadır.

Elektrik üretiminde aşağıdakilerden hangisinden yararlanılan bir yörede hava kirliliğinin görülmediği söylenebilir?

- A) Doğal gaz
B) Sıvı yakıtlar
C) Taş kömürü
D) Hidroelektrik enerji
E) Linyit kömürü

Jeomorfik Kökenli Doğal Afetler		Meteorolojik Kökenli Doğal Afetler	
• Deprem	• Kaya düşmesi	• Sel ve taşkın	• Çığ
• Heyelan	• Erozyon	• Orman yangını	

Türkiye'de Heyelandan Korunma Yolları:

Heyelan bölgesinde yerleşim yeri kurulmamalıdır. Eğer kapalı alandıysanız, heyelan bölgesinden uzaklaşmak için yeterli vaktiniz yoksa olduğunuz yerde kalmalısınız. Böyle durumlarda sağlam eşyaların altında veya yanında kalınması gerekiyor.

Türkiye'de Selden Korunma Yolları:

Sel bölgesini terk ederek güvenli ve yüksek yerlere çıkılmalı, su yatağı ve çukur bölgeler öncelikle terkedilmeli, elektrik kaynaklarından uzak durulmalı, geceleri selin tehlikelerini görmek güçleşeceğinden dikkatli olunmalı. Sel sonrası ise; suların geri çekilmesi ile felaket sona ermeyebilir. Yetkililerin talimatına uygun hareket edilerek, onların izni ile binalara girilmelidir.

Türkiye'de Çığdan Korunma Yolları:

Çığ oluşabilecek alanlarda iseniz; yoğun kar yağışı ve şiddetli rüzgâr yüksek çığ riskini doğurduğundan tehlikeli alanlardan uzak durulmalıdır. Çığ sırasında; soğukkanlılık muhafaza edilmeye çalışılmalı, çığın büyüklüğüne, hızına, patikanın genişliğine ve etrafta bulunan araçlara bakarak en kısa sürede riskli alan terk edilmeli ve daha güvenli yerlere ulaşılmaya çalışılmalıdır.

Türkiye'de Yangından Korunma Yolları:

Yangın anında, 112 Acil Çağrı Merkezi acilen aranmalı, ekipler gelene kadar eldeki imkânlarla yangın söndürülmeye çalışılmalıdır. Kendi güvenliğimizi birinci plana almalı, yangının daha fazla yayılmaması için kapı ve pencereler kapatılmalıdır. Dumandan etkilenmemek için ağız ve burun ıslak bez tutularak nefes alınmalıdır.

Türkiye'de Erozyondan Korunma Yolları:

Doğal bitki örtüsü korunmalıdır. Boş arazilerde ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmelidir. Mera ve otlak alanların normalde fazla otlatılması engellenmelidir. Sulak alanların giriş kanalları ağaçlandırılmalıdır. Orman tahribatının önüne geçilmelidir. Eğime meyilli ekim yapılmamalıdır.

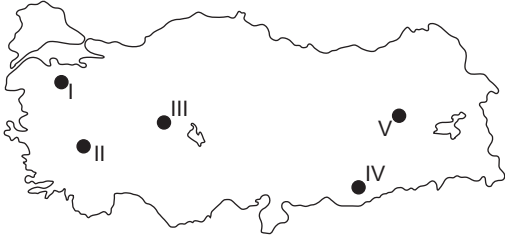

TEST

1

TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER

1.

Yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisi Türkiye'de çığ düşmesi olaylarının en fazla görüldüğü yerler arasındadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Depremler oluşum nedeni ve niteliklerine göre üç gruba ayrılır;

- I. Volkanik depremler
II. Çöküntü depremleri
III. Tektonik depremler

Yukarıda verilen deprem türlerinden hangileri Türkiye'de günümüzde görülen deprem türlerinden biri değildir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

3. Türkiye'de heyelan olaylarının (toprak kayması) en fazla görüldüğü bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orta Karadeniz Bölümü
B) Doğu Karadeniz Bölümü
C) Orta Fırat Bölümü
D) Orta Kızılırmak Bölümü
E) İç Batı Anadolu Bölümü

4. Türkiye'de bir yörede depremlerin etkili olduğu bilgisinden yararlanılarak bu yörelerin;

- I. verimli araziler olması,
II. karstik olayların etkili olması,
III. genç kırıklı yapıların yaygın olması,
IV. jeotermal kaynakların yaygın olması

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5.

- I. Ağaçlandırma çalışmalarının yapılması
II. Çığ risk haritalarının hazırlanması
III. Erken uyarı sistemlerinin kurulması
IV. Yerleşim alanlarının başka yerlere taşınması
V. Orman içi çığ güzergâhlarının oluşturulması

Yukarıdaki çalışmalardan hangisi çığ önleme yöntemleri arasında gösterilemez?

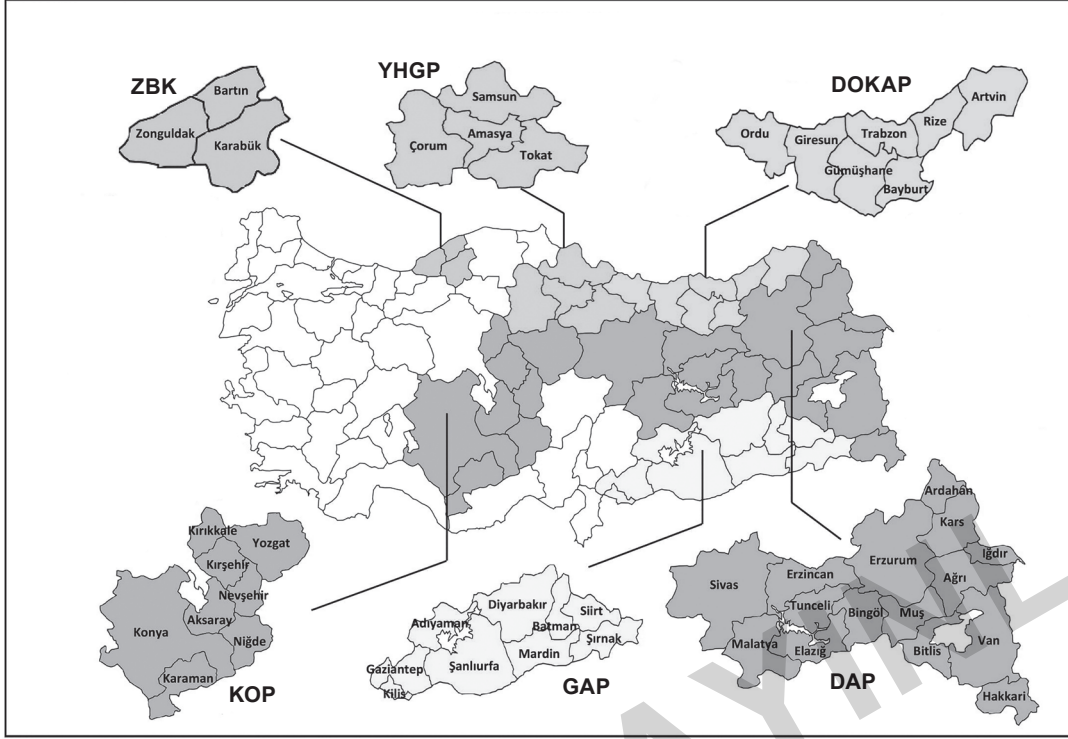
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Bitki örtüsünün tahrip edildiği, kurak yörelerde rüzgâr erozyonu şiddetli olur.

Buna göre aşağıda verilen yörelerden hangileri arasında şiddetli rüzgâr estiği zaman kum fırtınalarının ulaşımı aksatabileceği söylenebilir?

- A) Zonguldak – Düzce
B) Trabzon – Rize
C) Bursa – Yalova
D) Konya – Aksaray
E) İzmir – Manisa

TÜRKİYE'DE BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

Çorum, Amasya, Samsun ve Tokat DOKAP ve YHGP projelerinin içerisinde yer alır.

Bölgesel Kalkınma Projeleri	Amaçları
ZBK Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Verimliliği düşük olan kömür işletmeciliği ile demir-çelik sanayisinin verimliliğini yükseltmek • Tarım, ticaret ve hayvancılığı geliştirmek • Ulaşım ağını geliştirmek • Organize sanayi bölgeleri kurmak
DOKAP Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Bölgenin sosyokültürel gelişimini sağlamak • Ekonomik yapıyı güçlendirmek • Doğal kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamak
YHGP Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Yeşillik ve kollarında var olan kirlilik alanlarını tespit edip önlem almak • Proje alanında erozyonla mücadele etmek için çalışmalar yapmak • Akış rejimini düzenleyici çalışmalar yapmak
KOP Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımsal yapıda değişimi ve sürdürülebilirliği sağlamak • Eğitim, sağlık, kültür ve diğer sosyal hizmetleri güçlendirmek • Bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak
DAP Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Tarım ve hayvancılık sektöründe verimi arttırmak • Kişi başına düşen milli geliri artırıp bölgeler arasındaki ekonomik farklılıkları azaltmak • Alt yapı, kentleşme ve çevre koruma sorunlarını gidermek • Bölgedeki kır ve kent alanlarının yapılmasını sağlamak
GAP Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • Bölgedeki eğitim seviyesini yükseltmek • Bölge dışına göçü azaltmak • Alt yapı, kentleşme ve çevre koruma sorunlarını gidermek

TEST
1

**TÜRKİYE'DE BÖLGESEL
KALKINMA PROJELERİ**

1. Güneydoğu Anadolu Projesi ile bölgede mısır, sebze, ayçiçeği ve pamuk gibi bazı tarım ürünlerinin ekim alanları genişlemiş, buğday ekim alanları ise fazla genişlememiştir.

Buğday bitkisinin hangi özelliği ekim alanlarının fazla genişlememesine neden olmuştur?

- A) Temel besin maddesi olması
- B) Olgunlaşma süresinin kısa olması
- C) Getirisinin daha düşük olması
- D) Bütün bölgelerde yetiştirilebilmesi
- E) Üretiminde dalgalanmalar görülebilmesi

2. Aşağıdakilerden hangisi GAP ile sağlanması amaçlanan tarımsal kalkınma hedeflerinden biri değildir?

- A) Tarımsal verimliliği artırmak
- B) Tarımsal ürünlerde çeşitliliği artırmak
- C) Nadas alanlarını azaltmak
- D) Kuru tarım yöntemini yaygınlaştırmak
- E) İhraç edilebilir tarım ürünlerinin üretilmesinde ağırlık vermek

3. Aşağıda verilen illerden hangisi hem DOKAP hem de YHGP içerisinde yer almamaktadır?

- A) Çorum
- B) Amasya
- C) Samsun
- D) Tokat
- E) Gümüşhane

4. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Karadeniz Projesi'nin uygulandığı bölgede yer alan illerde görülecek alternatif turizm kaynaklarından biri değildir?

- A) Kış turizmi
- B) Yayla turizmi
- C) Deniz turizmi
- D) Doğa turizmi
- E) Rafting turizmi

5. Türkiye'de bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını azaltmak için bölgesel kalkınma projeleri uygulanmaktadır.

Bölgesel kalkınma projelerinden hangisinin kapsamında daha az sayıda il vardır?

- A) ZBK (Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi)
- B) DAP (Doğu Anadolu Projesi)
- C) DOKAP (Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi)
- D) KOP (Konya Ovası Sulama Projesi)
- E) YHGP (Yeşilirmak Gelişim Projesi)

6. Türkiye'de bölgeler arasındaki kalkınmışlık farkını azaltmak için bölgesel kalkınma projeleri uygulanmaktadır.

Aşağıdaki bölgesel kalkınma projelerinden hangisi diğerlerinden daha önce uygulamaya konulan projedir?

- A) DAP
- B) DOKAP
- C) KOP
- D) YHGP
- E) GAP

7.

- Ereğli Limanı'na ulaşımın geliştirilmesi
- Filyos Limanı'nın yapılması
- Demir – çelik tesislerinin modernize edilmesi

Yukarıda verilen amaçları kapsayan bölgesel kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) YHGP
- B) ZBK
- C) KOP
- D) DAP
- E) DOKAP

- Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden dördüne komşu olduğu denizin adı verilmiştir. (Akdeniz Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi)
- Diğer üç bölge de Anadolu bütünü içindeki konumlarına göre adlandırılmışlardır. (İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi)

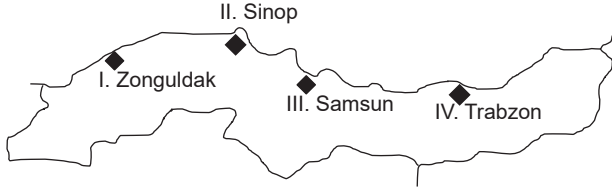

TEST
1

TÜRKİYE'DE COĞRAFİ
BÖLGELER

1.

Karadeniz kıyılarında yukarıdaki haritada verilen limanlardan hangilerinin demir yolu bağlantısı yoktur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

- I. Çay III. Taş kömürü
II. Fındık IV. Bakır

Karadeniz Bölgesi yukarıda verilenlerden hangilerinde Türkiye üretiminin tamamını karşılar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3.

- I. Dağların kıyıya uzanış doğrultusu
II. Dağların yükseltisi
III. Bitki örtüsü

Orta Karadeniz Bölümü'nün Doğu ve Batı Karadeniz bölümlerinden daha az yağış almasında yukarıdaki özelliklerden hangilerinin farklı olması etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

4. Aşağıdakilerden hangileri İç Batı Anadolu Bölümü'nde yaygın olarak yetiştirilen bitkilerden biri değildir?

- A) Buğday B) Haşhaş C) Pamuk
D) Üzüm E) Şeker pancarı

5. Marmara Bölgesi tektonik göllerin ve kıyı set göllerinin çok olduğu bir bölgedir.

Aşağıdaki göllerden hangisi Marmara Bölgesi'ndeki göllerden biri değildir?

- A) Kuş Gölü B) Terkos Gölü
C) İznik Gölü D) Uluabat Gölü
E) Marmara Gölü

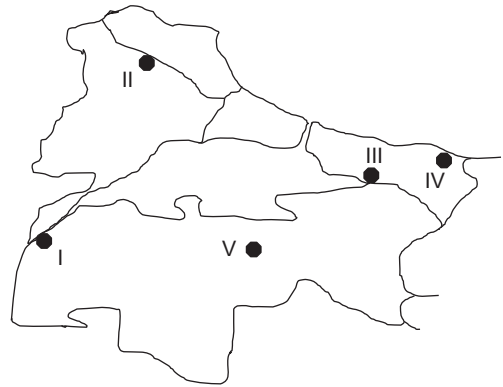
6.

- I. Çatalca – Kocaeli Bölümü
II. Güney Marmara Bölümü
III. Yıldız Dağları Bölümü
IV. Ergene Bölümü

Marmara Bölgesi'nin bölümlerinden hangilerinin hem Marmara Denizi'ne hem de Ege Denizi'ne kıyıları vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7.

Marmara Bölgesi'nde yukarıdaki haritada verilen yerlerdeki endüstri kolları ile ilgili yorumlardan hangisi doğru değildir?

- A) I'de seramik endüstrisi gelişmiştir.
B) II'de mandıracılık gelişmiştir.
C) III'de petro – kimya endüstrisi gelişmiştir.
D) IV'de pamuklu dokuma endüstrisi gelişmiştir.
E) V'te otomotiv endüstrisi gelişmiştir.

2024 KPSS | JÜRİ KONFOR SERİSİ

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

